

STRÄCKKANDE EIDRAR. FOTO: BENGT BENGTSSON.

Sträckfågelräkningar vid **Falsterbo** *hösten* **2007**

MIGRATION COUNTS AT FALSTERBO IN THE AUTUMN OF 2007

Räkningar i Naturvårdsverkets regi bedrevs mellan 1 augusti och 20 november. Den övervägande majoriteten av arterna räknades medan åldern bestämdes för rovfåglar och vissa andra grupper. Totalsumman ligger något över genomsnittet. Uppgången fortsätter för flertalet ökande arter medan det finns indikationer på att trenden vänt för en del fågelarter som minskat långsiktigt. En del tropikflyttande rovfåglar var relativt fåtaliga medan fjällvråken uppvisade det bästa resultatet sedan 1982. Medan tropikflyttande tättingar var relativt talrika räknades många senhöstflyttare i låga antal efter en kall inledning på oktober. Bland invasionsarter märktes blåmes, grönsiska och korsnäbbar.

MEDDELANDE NR 240 FRÅN FALSTERBO FÅGELSTATION

AV **NILS KJELLÉN**

De standardiserade hösträkningarna i Naturvårdsverkets regi påbörjades hösten 1973 som en del i deras fågelmonitoring. Sedan 2001 ansvarar undertecknad för dessa räkningar som för närvarande redovisas i Fåglar i Skåne (Kjellén 2007 och tidigare). Nytt för i år är att det samlade resultatet även presenteras löpande på Falsterbo Fågelstations hemsida under: www.skof.se/fbo/index_s.html Nytt är också det nedmonterbara vindskydd, bekostat av Naturvårdsverket och Vellinge kommun, som invigdes under senhösten.

FÅLTARBETE

Under perioden 1 augusti till 20 november upprätthölls daglig bevakning av sträcket. Samtliga arter räknades från gryningen fram till 14.00 vintertid. Om det vid denna tidpunkt fortfarande pågick rovfågelsträck räknades detta fram tills det upphörde. Under ett fåtal dagar, när sträcket på grund av otjänlig väderlek varit obefintligt, har räkningarna avslutats före 14:00. Nils Kjellén har räknat under hela perioden. Under tiden 11 augusti t.o.m. 10 november har räkningarna skett tillsammans med Aron Andersson Vi delade då upp arterna för att erhålla så god täckning som möjligt. Observationsplats har hela tiden varit den sydvästligaste udden, Nabben. Endast under ett fåtal dagar då vindarna förskjutit rovfågelsträcket mot norr har observatörerna flyttat upp till Fyren vid middagstid, för att täcka sträcket bättre. Som avlösare för någon av oss samt för att täcka sent rovfågelsträck under ett fåtal dagar har Erling Jirle, Måns Karlsson och Mattias Ullman fungerat. Alla inblandade tackas varmt för sin medverkan.

Rovfågelsiffror från Stevns klint, på den danska sidan av Sundet, har som vanligt tillhandahållits av Tim Andersen. Bevakningen vid Stevns var under hösten något sämre än flertalet tidigare år med räkningar 13 dagar i augusti, 13 dagar i september, 22 dagar i oktober samt 4 dagar i november. Inga siffror har erhållits från Hellebäck, norr om Helsingör.

RESULTAT OCH DISKUSSION

Medan våren snarast var varmare än normalt upplevde södra Sverige en ovanligt kylig och nederbördsrik sommar, vilket sannolikt påverkat häckningen negativt för många arter. Däremot

var sommarvädet betydligt bättre i Norrland. Dessutom var gnagartillgången allmänt den bästa på flera år i norra Skandinavien. Lågtryckspassagera västerifrån fortsatte under början av hösten och i Falsterbo registrerades nederbördsöverskott i både augusti och september. Detta gav som vanligt bra siffror för flertalet vadare och måsfåglar. Sträcket gynnades även av de dominerande västvindarna även om det tidvis var väl blåsigt. Medan en del långflyttande tättingar räknades i relativt höga antal var de tropikflyttande rovfågarna fåtaliga. Oktober blev istället relativt kall och klar, vilket gjorde att fåglarna snabbt drog söderut. Trots mildare väder i november var sträcket förhållandevis glest. En del invasionsrörelser registrerades med höga antal av blåmes, korsnåbbar och grönsiska. Däremot nådde senhöstflyttarna inte Falsterbo i någon högre utsträckning.

Totalsumman på drygt 1,8 miljoner sträckare ligger visserligen klart över medel, men är betydligt lägre än fjolårets. Skillnaden beror främst på att några av de vanligaste sträckarna som ejder, ringduva, bo/bergfink och grönfink var fåtaligare. Allmänt fortsatte ökningen för flertalet uppgående arter, medan det finns tendenser till att nedgången bromsats för en del arter som uppvisar en signifikant nedgång under hela perioden. Totalt sett gäller fortfarande att procentuellt fler tropikflyttare minskar jämfört med kortflyttarna. Arter som uppvisar en signifikant ökning eller minskning i sträcksiffrorna sedan 1973 presenteras i Tabell 1. Jämfört med motsvarande redovisning för två år sedan är listan med ökande arter något längre, medan den med minskande arter blivit något kortare. I en del fall (som stäpphök och fjällabb) har endast trenden åren 1986–2007 beräknats då de tidigare räkningarna inte är helt jämförbara, främst beroende på bestämningsproblem. Samtliga värden kan hittas på hemsidan.

ROVFÅGLAR

Liksom tidigare år har de ej åldersbestämda rovfågarna fördelats efter bestämd procent i varje 10-dagarsperiod. Sammanlagt nästan femti-osextusen rovfåglar är ca tvåtusen fler än året innan och väl över genomsnittet för hela perioden (42 692). Ungfågelsandelen under åren 2006–2007 samt medelvärden för olika tidspe-

● **TABELL 1. ÖKANDE OCH MINSKANDE ARTER**

Arter som uppvisar en signifikant ökning eller minskning av sträcksiffrorna i Falsterbo perioden 1973–2007. Spearman Rank (r): * = $p < 0,05$, ** = $p < 0,01$, * = $p < 0,001$.**

Species showing a significant increase or decrease in the number of migrants at Falsterbo 1973-2007.

Ökande arter / Increasing species.

Art	r	sign	Art	r	sign
Röd glada	0,98	***	Tordmule	0,57	***
Grågås	0,95	***	Fiskgjuse	0,55	***
Pilgrimsfalk	0,94	***	Fisktärna	0,55	***
Vitkindad gås	0,88	***	Gulhämpling	0,55	***
Brun kärrhök	0,87	***	Fjällabb (1986–2007)	0,53	**
Gråhäger	0,86	***			
Havsörn	0,81	***	Trädlärka	0,51	**
Sjööorre	0,79	***	Stjärtand	0,51	**
Trana	0,74	***	Stenfalk	0,48	**
Kanadagås	0,74	***	Sillgrissla	0,47	**
Fiskmås	0,74	***	Forsärla	0,47	**
Mindre sångsvan	0,74	***	Gråsiska	0,47	**
Blåsand	0,71	***	Dvärgmås	0,45	**
Steglits	0,70	***	Grönsiska	0,45	**
Bläsgås	0,69	***	Myrspov	0,44	**
Sparvhök	0,68	***			
Stäpphök (1986–2007)	0,67	***	Kustpipare	0,41	*
Skedand	0,62	***	Ljungpipare	0,41	*
Snatterand	0,62	***	Svarttärna	0,40	*
Prutgås	0,62	***	Ringduva	0,38	*
Sångsvan	0,61	***	Blåmes	0,37	*
Dubbeltrast	0,61	***	Kaja	0,37	*
Grönfink	0,59	***	Brun glada	0,37	*
Skäggmes	0,58	***	Kustlabb	0,35	*
Smålom	0,58	***			

Minskande arter / Decreasing species.

Art	r	sign	Art	r	sign
Kråka	-0,90	***	Gulspurv	-0,44	**
Fältpiplärka	-0,81	***	Sådesärla	-0,43	**
Stare	-0,79	***	Rödvingetrast	-0,43	**
Bivräk	-0,73	***			
Rödstrupig piplärka	-0,70	***	Sädgås	-0,42	*
Enkelbeckasin	-0,58	***	Backsvala	-0,42	*
Knipa	-0,54	***	Tofsvipa	-0,42	*
Vinterhämpling	-0,54	***	Pilfink	-0,41	*
Spillkråka	-0,53	***	Turkduva	-0,41	*
Ortolansparv	-0,52	***	Skrattmås	-0,40	*
			Ladusvala	-0,37	*
Bergand	-0,50	**	Hussvala	-0,37	*
Skärpiplärka	-0,49	**	Blå kärrhök	-0,37	*
Berglärka	-0,49	**	Gräsand	-0,36	*
Jorduggla	-0,45	**	Hämpling	-0,35	*

Andelen unga bivråkar var rekordlåg hösten 2007. Foto: Jens B. Bruun.

rioder återfinns i Tabell 2. Den genomsnittliga procentandelen ligger nära medel för hela perioden. Om vi endast tittar på de tolv vanligaste arterna ligger andelen dock klart över medel (Tabell 2). Allmänt sett blev resultat ovanligt splittrat, med såväl rekordantal för glada, havsörn och pilgrimsfalk som relativt låga siffror för tropikflyttarna. Årets passage uppdelad på tiodagarsperioder samt medeltal för åren 1973–2006 återfinns i Tabell 4.

BIVRÅK *Pernis apivoris*

Efter tre höstar med förhållandevis hyfsade bivråkssiffror rasade summan till 2 745, vilket utgör det näst lägsta antalet någonsin. Säkert beror detta främst på att färre adulta än vanligt sträckte över halvön men arten är en av dem som uppvisar den kraftigaste långsiktiga minskningen (Tabell 1). Att antalen i början av augusti var något högre än vanligt antydde att häckningen gått dåligt. Som vanligt kom dock inte sträcktoppen

förrän de sista dagarna i månaden med som mest 420 ex den 27 augusti och 524 ex tre dagar senare. Mediandatum för adulta den 29 augusti ligger en dag senare än medel. Den första ungfågeln bokfördes den 28 augusti, men högsta antal kom inte förrän den 23 september då 41 räknades. Mediandatum 22 september ligger nio dagar senare än normalt.

Sammanlagt 243 juvenila innebär att ungfågelsandelen hamnar på låga 9 % (Tabell 2). Om vi istället jämför med medeltalet adulta för hela perioden hamnar siffran på rekordlåga 5 %. Detta är väl dock inte helt förvånande efter en kall och regnig sommar utan getingar. Detta stöds även av resultat från undersökningsområdet i Dalsland där 8 häckningsförsök endast resulterade i en flygg unge. Detta innebär ett snitt på 0,13 ungar vilket utgör det sämsta resultatet under den 16-åriga studien (Ilmo Södergren i brev). Rimligen har det gått bättre på andra håll och i ett område i Norge gav 7 häckningsförsök

● TABELL 2A. UNGFÅGELSANDEL FÖR VISSA ROVFÅGLAR

Ungfågelsandel (%) bland sträckande rovfåglar i Falsterbo 1986–2007.

Proportion of juveniles (%) among migrating raptors at Falsterbo 1986-2007.

	2006	2007	Medel Mean	Medel 86–90	Medel 91–95	Medel 96–00	Medel 01–07
Bivråk	18	9	12	13	10	11	13
Brun glada	21	21	15	15	15	7	25
Röd glada	75	70	77	83	76	75	75
Havsörn	54	40	39	36	36	29	51
Brun kärrhök	70	69	76	76	78	77	73
Blå kärrhök	62	75	65	60	57	66	73
Stäpphök	67	50	43	25	0	100	49
Ångshök	67	25	60	51	51	69	67
Duvhök	0	100	92	96	95	100	82
Sparvhök	76	84	78	79	80	73	78
Ormvråk	49	51	47	38	44	53	49
Fjällvråk	22	76	27	25	19	19	39
Mi skrikörn	0	0	1	0	0	0	5
Kungsörn	100	100	57	43	68	100	83
Fiskgjuse	52	38	52	50	51	60	49
Tornfalk	82	83	77	70	75	79	81
Aftonfalk	100	0	92	50	84	100	83
Stenfalk	76	90	86	88	86	82	88
Lärkfalk	91	90	87	89	84	87	87
Pilgrimsfalk	33	34	31	40	31	29	30
Medel	56	55	56	51	52	61	59
12 arter	59	64	59	59	58	59	61

ett snitt på 1,0 ungar. Vid Stevns klint räknades endast 695 bivråkar under hösten.

Bivråken minskar även i Finland där en tydlig nedgång konstaterats sedan mitten av 1980-talet, trots oförändrat häckningsutfall (Honkala & Saurola 2007). Utvecklingen i Danmark och Norge är sämre dokumenterad. Orsaken till nedgången är på intet sätt klar och flera faktorer kan tänkas spela in. Flertalet svenska bivråkar övervintrar i tropiska Västafrika (Fransson & Pettersson 2001). De återfinns främst i regnskogen och den lämpliga biotopen har successivt minskat till en yta som utgör mindre än 25 % av häckningsområdet (Bijlsma 2002). Det är därför fullt möjligt att den främsta förklaringen till den svenska beståndsnedgången återfinns i Västafrika.

BRUN GLADA *Milvus migrans*

Den första bruna gladan vände redan den 5 augusti och följdes av 3 utsträckande den 14 augusti. Andra höga antal var 2 sträckande den 4 september och 4 ex den 5 september. Totalt 5 ex registrerades i början av oktober. Sammanlagt 19 bruna glador innebär en tangering av det tidigare årsrekordet från 2003. Efter ett antal bra säsonger har arten nu kommit upp på listan över signifikant ökande arter (Tabell 1).

Av årets sträckare var 11 adulta, 4 fjolårsfåglar (2K) och 4 juvenila. Ungfågelsandelen har stigit de senaste åren (Tabell 2). Ett misslyckat häckningsförsök gjordes i Västmanland 2006 och i Norrbotten bedöms 1–3 par häcka (Strid m.fl. 2007). De tre senaste höstarnas ungfåglar i Fal-

● TABELL 2B. UNGFÅGELSANDEL FÖR VISSA ANDRA ARTER

Ungfågelsandel (%) bland ett urval sträckande arter i Falsterbo 1986–2007.

Proportion of juveniles (%) among some migrating species at Falsterbo 1986–2007.

	2006	2007	Medel Mean	Medel 86–90	Medel 91–95	Medel 96–00	Medel 01–07
Knölsvan	16	2	9	-	-	-	9
Mindre sångsvan	13	6	12	15	8	11	12
Sångsvan	10	18	9	6	6	12	12
Prutgås	7	15	14	19	17	8	12
Trana	7	25	14	25	21	11	12
Bredstjärtad labb	50	90	56	29	42	52	84
Kustlabb	53	79	61	55	68	57	63
Fjälllabb	100	100	96	80	99	92	100
Dvärgmås	32	65	58	62	76	53	47
Silltrut	44	20	30	-	-	-	30
Tretåig mås	100	67	82	84	58	85	93
Skräntärna	14	10	15	15	15	12	16
Fisktärna	48	34	35	34	40	38	29
Silvertärna	51	27	36	26	40	39	39
Svarttärna	68	78	86	77	94	98	77

sterbo skulle emellertid kunna indikera häckning någon annanstans i Sydsvrige.

I Finland hittades de första häckningarna på tio år 2002 och 2006 registrerades ett häckande par som producerade två ungar (Honkala & Saurola 2007). Mediandatum för de juvenila (4 september) ligger två veckor tidigare än medel, medan de äldre kulminerade mer normalt den 5 september. Vid Stevns klint bokfördes 7 bruna glador, av vilka samtliga sågs i Falsterbo. Överfarten tog mellan 24 och 85 minuter, med ett genomsnitt på 45 minuter. Detta motsvarar 32 km/h om vi inte tar hänsyn till vinden.

RÖD GLADA *Milvus milvus*

De första utsträckarna bokfördes redan den 4 augusti, men sträcket tog inte fart förrän i slutet av september med som mest 353 den 27 september. En markant topp i början av oktober infattade 256 ex den 2 oktober, 520 ex den 3 oktober och 163 ex den 5 oktober. Högsta dagssumman någonsin utgörs av 538 sträckande 30 september 2004. I samband med kyla sträckte

sedan 282 glador den 13 oktober, medan antalen under senhösten blev blygsamma (Tabell 4). Årssumman slutade på nya rekordnoteringen 2 381. Vid Stevns klint räknades 1 611 ex under hösten med som mest 477 ex toppdagen 3 oktober. Under tre dagar var antalen faktiskt något högre än i Falsterbo. Den långsiktiga ökningen förefaller att fortsätta och det svenska beståndet, som uppskattades till 1 600 par 2005 (Kjellén 2006), börjar nog nu att närma sig 2 000 par. Det svenska beståndet blir därmed allt viktigare internationellt eftersom gladan minskat i de viktigaste länderna i Västeuropa i sen tid. I Danmark är gladan fortfarande förvånansvärt sällsynt och föremål för ett nystartat räddningsprojekt. År 2005 häckade 37–39 par, vilket utgör den bästa siffran på 10 år (Nyegaard & Grell 2006).

Mediandatum blev 7 oktober för adulta och 2 oktober för de juvenila, vilket ligger nära genomsnittet sedan 1986. Generellt har sträcket, liksom hos flera andra kortflyttare, senarelagts sedan 1970-talet (Tabell 3). Förmodligen be-

ror detta främst på varmare höstar. Ungfågelsandelen på 70 % är faktiskt den näst lägsta sedan 1986 (Tabell 1). Detta kan antingen bero på att häckningsresultatet var sämre än vanligt denna regniga sommar, eller att fler äldre glador valde att flytta när det blev kallt i oktober. De övervintrande glador är numera mer utspridda över landskapet och det verkar som om vinterfödan ännu räcker till.

HAVSÖRN *Haliaeetus albicilla*

Under året steg den skånska populationen till nio par (Ivarsson 2007). I Danmark, dit arten spritt sig från Tyskland, fanns 12 par 2005, vilka producerade 16 ungar (Nyegaard & Grell 2006). Ökningen i Finland fortsätter och 2006 uppskattades 300 par häcka (Stjernberg m.fl. 2007). Tillväxten av den svenska populationen speglas av de ökande sträckciffrorna från Falsterbo där havsörnen är en av de arter som ökar mest (Tabell 1).

Den första havsörnen var nere och vände redan 1 augusti och även senare var det vanligt att främst subadulta örnar flög ut till Måkläppen för att sedan återvända österut. Efter fem utsträckande 1 augusti, ökade siffran till sju under september. Antalen ökade med kylan i oktober, med som mest 12 utsträckande den 21 oktober, vilket utgör nytt dagsbästa. Så sent som 4 november bokfördes 4 sträckare. Sammanlagt 58 havsörnar innebär nytt årsbästa med råge. Av sträckarna var 7 adulta, 28 subadulta och 23 ungfåglar. Mediandatum för samtliga kategorier inföll 18–21 oktober. Ungfågelsandelen på 40 % ligger nära medel, men annars har den de senaste sju åren varit klart högre än tidigare (Tabell 2). Vid Stevns klint räknades 38 havsörnar under hösten, varav minst 9 inte sågs i Falsterbo. Toppdagen 21 oktober bokfördes 8 ex på den danska sidan.

ORMÖRN *Circaetus gallicus*

En äldre ormörn sträckte ut vid Nabben kl. 11:25 den 5 september och sågs insträckande på den danska sidan 21 minuter senare!

Sammanlagt har 15 ormörnar setts sedan 1973 vilket innebär ett snitt på en vartannat år, utan någon direkt ökande trend. Mediandatum för samtliga observationer ligger den 4 september och ännu har ingen ungfågel observerats.

BRUN KÄRRHÖK *Circus aeruginosus*

Redan den 4 augusti räknades 18 bruna kärrhökar och andra högre antal under månaden blev 30 den 14 augusti och 46 den 22 augusti. Toppdagen inskränkte sig till 72 ex den 1 september följt av minskande antal under resten av månaden. Bortsett från 13 den 6 oktober var antalen i oktober blygsamma, med sista ungfågeln den 18 oktober. Sammanlagt 569 bruna kärrhökar är faktiskt den lägsta siffran sedan 1988.

Sannolikt missgynnades häckningen av den blöta sommaren, men olämpligt sträckväder förefaller ha påverkat flertalet tropikflyttande rovfåglar negativt. Rent allmänt verkar i alla fall arten inte ha ökat sedan sekelskiftet, varför näringsunderlaget nu kanske bromsar en vidare expansion hos oss. I Finland ökade arten successivt mellan 1986 och 2005, varefter antalet minskade något 2006 (Honkala & Saurola 2007).

Mediandatum för samtliga kategorier inföll väl samlat 1–3 september vilket är något senare än normalt för ungfåglar och gamla honor men något tidigare för de adulta hanarna. Årets ungfågelsandel (69 %) är klart under genomsnittet (Tabell 2), vilket stöder tanken att häckningen gått dåligt. Bland hanarna utgjordes 6 % av fjolårsfåglar (2K), vilket utgör en lägre andel än normalt. Deras mediandatum den 24 september inföll nio dagar tidigare än motsvarande för de äldre hanarna. Vid Stevns klint summerades 271 ex vilket utgör 48 % av Falsterbosiffran.

BLÅ KÄRRHÖK *Circus cyaneus*

Den första sträckaren bokfördes redan 1 augusti men följdes endast av ytterligare åtta under månaden. Första ungfågeln sågs den 3 september och en gles passage registrerades sedan fram till mitten av november. Toppdagar blev 21 den 4 oktober och 24 den 13 oktober. Hanarna kulminerade något senare än normalt den 4 oktober medan mediandatum för honorna den 18 september och för ungfågeln den 9 oktober överensstämmer med genomsnittet. Allmänt har, liksom för flera andra kortflyttare, en generell senareläggning av sträcket ägt rum sedan 1970-talet (Tabell 3). Jämfört med ett genomsnitt på 45 % var andelen hanar bland de adulta ovanligt hög med 59 %.

Sammanlagt 254 blå kärrhökar ligger strax under medel för de senaste åtta åren och klart

Andelen ungfåglar av blå kärrhök var ovanligt hög, närmare 75%, vilket kan antyda en tämligen god häckningssäsong trots att totalantalet inte var påfallande högt. Foto: Tommy Holmgren.

under medel för hela perioden. Till skillnad från fjällvråken verkar det således inte som häckningen gått speciellt bra. Även om ungfågeln är överrepresenterade i Falsterbo antyder emellertid den relativt höga ungfågelsandelen på 75 % en ungpåproduktion över genomsnittet (Tabell 2). Den blå kärrhöken ligger kvar på listan över signifikant minskande arter (Tabell 1) även om det syns vissa tecken på återhämtning sedan sekelskiftet.

Förvånansvärt få häckfynd görs i Norrland (Strid m.fl. 2007). Även om de flesta blåhökarerna troligen har svenskt ursprung, ingår sannolikt en del finska häckare. Där har beståndskurvan pekats neråt 1996–2004, medan antalen ökade något under 1980-talet. Dock var antalet något högre 2005–2006 jämfört med de närmast föregående åren (Honkala & Saurola 2007).

Vid Stevns klint räknades 147 blå kärrhökar vilket utgör 58 % av antalet i Falsterbo, en relativt hög andel. Variationen i dagsiffror är för-

hållandevis stor för denna bredfrontsflyttare och toppdagen 13 oktober räknades 28 ex på den danska sidan.

STÄPPHÖK *Circus macrourus*

I Finland har enstaka häckningar registrerats de senaste åren och 2006 upptäcktes två par (Honkala & Saurola 2007). Stäpphöken var tidigare en sällsynt gäst i Falsterbo med endast två sträckare under 1970-talet, vilket ökade till 11 under 1980-talet och 10 på 1990-talet. Eftersom bestämningsskunkskapen tidigare var sämre har trenden endast beräknats sedan 1986, men denna blir ändå klart signifikant (Tabell 1). Efter upp till 14 sträckare i början av innevarande sekel har dock antalen varit klart lägre de allra senaste åren. Årets 4 stäpphökar utgjordes av ungfåglar 6 september och 13 oktober, en 2K hane den 12 september och en 3K hane den 19 september. För ovanlighets skull registrerades ännu fler vid Stevns klint med observationer av juvenila fåg-

lar 11 september, 3 oktober, 4 oktober (2) och 13 oktober.

Sammanlagt har det i Falsterbo bokförts 4 honor med mediandatum 1 september, 30 hanar med mediandatum 11 september och 36 ungfåglar med mediandatum 14 september.

ÄNGSHÖK *Circus pygargus*

På Öland fanns 29 par 2006, en viss ökning sedan året innan, och på Gotland häckade sex par. Även antalet på fastlandet hade ökat något till 14–17 par (Strid m.fl. 2007). I nordöstra Skåne sågs minst 3 par 2007 (Bengtsson 2007b). I Danmark registrerades 28 par på Jylland 2005. Beståndet har minskat successivt och framtidsutsikterna bedöms vara ogynnsamma (Nyegaard & Grell 2006). Antalet sträckare i Falsterbo sjönk från slutet av 1980-talet fram till 2003, men har sedan ökat något.

Sträcket inleddes med en hane den 14 augusti och ytterligare en hane registrerades 1 september. Dessutom honor den 5 augusti (2), 21 augusti och 22 augusti samt ungfåglar 13 augusti och 21 augusti. Totalt 8 ängshökar överensstämmer med medeltalet för hela perioden och antalen förefaller spegla växlingarna i det svenska beståndet relativt väl. Ungfågelsandelen på 25 % ligger klart under genomsnittet (Tabell 2). Två av ängshökarna sågs på den danska sidan, där man även noterade en hona 6 augusti och en ungfågel 1 september.

DUVHÖK *Accipiter gentilis*

Flertalet duvhökar är stannfåglar och antalet utsträckare har varierat stort under perioden. Det råder något delade meningar om ifall arten för närvarande minskar hos oss. Sentida nedgångar finns emellertid belagda från såväl Danmark som Norge och Finland (Nielsen & Storgård 2006, Grønlien 2004, Honkala & Saurola 2007). Som orsaker anges minskad areal gammelskog men även direkt mänsklig förföljelse, främst från danska fasanodlare.

Första sträckaren passerade 27 september och följdes av 4 fåglar i oktober och 11 i november. Som mest räknades 4 utsträckande den 4 november. Samtliga utgjordes av ungfåglar, fördelade på 13 hanar och 3 honor. Mediandatum den 4 november ligger sex dagar senare än genomsnittet.

SPARVHÖK *Accipiter nisus*

Sträcket var som vanligt i gång från början av augusti, men höga antal kom inte förrän 505 ex 28 augusti och 719 ex 29 augusti. En bra passage genom hela september innehöll inte mindre än sju dagar med över tusen sträckande sparvhökar. Som mest räknades 1 582 den 19 september, 1 700 den 23 september och 1 696 den 24 september. Därefter bra sträck till mitten av oktober med som mest 982 den 12 oktober och 870 den 13 oktober. Det var förmodligen den relativt tidiga oktoberkyllan som tömde landet och ledde till förhållandevis blygsamma antal under senhösten (Tabell 4). Årsumman på 27 193 har endast överträffats fem gånger och hade inte kyllan tömt landet tidigt hade sannolikt rekordet på drygt trettio tusen från 1999 överträffats. Efter en relativt kraftig uppgång de första 29 åren har vi därefter legat mer stabilt på en hög nivå. I Finland registrerades en topp 1990. Utvecklingen har sedan varit negativ varför beståndet nu snarast är lägre än i början av 1980-talet (Honkala & Saurola 2007). Vid Stevns klint räknades 5 918 ex under hösten, vilket endast utgör 22 % av antalet i Falsterbo. Detta är främst ett resultat av sämre täckning även om dagsummorna dessutom ofta är betydligt lägre.

De unga honorna kulminerade sex dagar senare än normalt den 11 september och de unga hanarna fyra dagar tidigare den 24 september. Motsvarande adulta kategorier kulminerade istället fem respektive tio dagar tidigare än genomsnittet, den 12 respektive 13 oktober. Långsiktigt har mediandatum för samtliga sparvhökar tidigare lagts sedan starten 1973 (Tabell 3). Eftersom ungfågeln sträcker tidigare skulle detta kunna indikera att ungfågelandelen generellt ökat. Materialet från och med 1986 visar dock ingen sådan ökning (Tabell 2). Årets 84 % ligger dock väl över medel. Sannolikt är andelen generellt betydligt lägre bland de sparvhökar som övervintrar. Mer osäkert är om andelen övervintrare ökat efterhand som vintrarna blivit mildare. Vinterfågelräkningarna visar i alla fall ingen sådan uppgång (Lindström m.fl. 2008).

ORMVRÅK *Buteo buteo*

Under de första två månaderna registrerades relativt få ormvvråkar (Tabell 4). Inte förrän i början av oktober räknades högre antal med 2 000

Årets bästa dag för ormrör var den 13 oktober då totalt 3 660 utsträckare räknades in vid Nabben.
Foto: Jens B. Bruun.

den 2 oktober, 2 936 den 3 oktober och 1 102 den 4 oktober. Senare kom ytterligare ett par urreddningar i samband med kallluftsgenombrott som resulterade i 3 660 den 13 oktober och 3 529 den 19 oktober. Därefter endast relativt låga dagsiffror under senhösten. Efter en tydlig nedgång fram till 1986 har antalet utsträckande vråkar ökat igen. Dessutom tyder det mesta på att fler ormrör övervintrar i landet efterhand som vintrarna generellt blivit mildare. Detta stöds av en uppgång i vinterfågeltaxeringen (Lindström m.fl. 2008) samt uppgifter från flera ornitologer om fler ormrör i Mellansverige vintertid. Häckfågeltaxeringarna sedan 1975 visar inte på någon minskning medan en signifikant ökning registrerats i standarddrutternas som inleddes 1998 (Lindström m.fl. 2008). I de finska häckfågeltaxeringarna syns däremot en nedåtgående trend i hela landet sedan 1990 (Honkala & Saurola 2007). De finska häckarna sträcker dock huvudsakligen söderut öster om Östersjön och passerar inte Falsterbo.

Ungfågelsandelen har sedan åldersbestämningen inleddes 1986 legat betydligt högre än hos övriga vråkar. Årets 51 % juvenila ligger över genomsnittet och generellt har andelen juveni-

la ökat något under perioden (Tabell 2). Detta skulle kunna bero på att ungproduktionen blivit bättre eller att fler adulta övervintrar. Om vi istället jämför antalet juvenila under hösten med det genomsnittliga antalet adulta sträckare sedan 1986 stiger ungfågelsandelen till 59 %. Mediandatum för de adulta inföll två dagar tidigare än normalt den 3 oktober medan ungfågeln kulminerade normalt den 13 oktober. Om vi jämför mediandatum för alla ormrör har datum senarelagts från 5 oktober på 1970-talet till 10 oktober på 2000-talet (Tabell 3). Möjligen är detta en effekt av den globala uppvärmningen. Vid Stevns klint räknades 7 793 ormrör vilket utgör 41 % av Falsterbosiffran.

FJÄLLVRÅK *Buteo lagopus*

Årets mest glädjande händelse var att fjällvråken verkar ha lyckats rejält med häckningen för första gången sedan 1982. Den första bokfördes inte förrän 27 september och sträcket tog inte fart förrän i oktober. Toppen inföll 11–13 oktober med 120, 269 respektive 329 utsträckande. Därefter minskade antalen successivt och antalen i november var relativt blygsamma. Totalt 1 165 fjällvråkar utgör faktiskt den högsta siffran sedan

Sammanlagt fyra större skrikörnar sträckte ut vid Falsterbo hösten 2007. Foto: Rolf Holm.

1987 och följer på en kraftig nedgång ända sedan dess. Minskningen orsakades utan tvekan av att fjällvråkarna inte lyckats bra med häckningen ända sedan det senaste stora gnagaråret i Norrland, 1982. Sedan ungfågelsandelen började mätas 1986 har denna varierat mellan 5 % (1993) och 59 % (2001), kring ett medel på 27 % (Tabell 2). Med 76 % juvenila framstår därför hösten som smått fantastisk. Sannolikt var andelen dock lika hög under toppåren på 1970- och början av 1980-talet. Det är naturligt att en gnagar-specialist som fjällvråken fluktuerar starkt mellan åren men årets tillskott torde betyda mycket för att hålla populationen uppe.

Mediandatum för såväl adulta som juvenila fjällvråkar inföll den 12 oktober, vilket ligger två dagar senare, respektive tre dagar tidigare än genomsnittet. Långsiktigt finns ingen tydlig trend beträffande artens tidsmässiga passage.

Vid Stevns klint bokfördes 490 fjällvråkar vilket motsvarar 42 % av Falsterbosumman. Av dessa räknades 278 den 13 oktober.

MINDRE SKRIKÖRN *Aquila pomarina*

Årssummorna har generellt minskat något sedan sekelskiftet jämfört med 1980- och 1990-talen. Årets tre fåglar överensstämmer dock med medel för hela perioden. Den första var en sub-

adult som vände 4–5 augusti, för att sedan inte ses mer. Därefter vände en annan subadult 14 och 18 augusti. Sist ut var en äldre som sträckte ut den 29 augusti men inte observerades på den danska sidan. Årets passage var förhållandevis tidig.

Sammantaget ligger mediandatum för 84 sträckare, varav majoriteten utgörs av subadulta, den 3 september. Av någon anledning ses en betydligt lägre andel av de mindre skrikörnar som observeras i Falsterbo på den danska sidan jämfört med den större arten.

STÖRRE SKRIKÖRN *Aquila clanga*

Mediandatum för totalt 33 större skrikörnar infaller den 11 oktober, vilket är mer än en månad senare än motsvarande för den mindre arten. Till skillnad från den mindre arten tenderar fynden för närvarande snarast att öka.

Den fina rovfågelsdagen 13 oktober sågs inte mindre än tre större skrikörnar vid Nabben, samtliga troligen 2K. En sträckte ut och sågs insträckande på den danska sidan efter 28 minuter. De andra två vände och sträckte sedan ut den 19 respektive 20 oktober. Den senare sågs vid Stevns klint efter 42 minuter. Dessutom sträckte en 1 2K-fågel ut den 19 oktober. Sammanlagt 4 större skrikörnar är en hög summa som en-

Antalet sträckande fiskgjusar var påfallande lågt, fr.a. var det ungfågarna som var fåtaliga. Foto: Jens B. Bruun.

dast överträffas av 5 ex hösten 1998. En del av fåglarna har visat sig komma från Finland, där 1 par fick ut två ungar 2006 (Honkala & Saurola 2007).

STÄPPÖRN *Aquila nipalensis*

Sannolikt samma subadulta stäppörn vände i öster 3 och 22 oktober. Sedan starten 1973 har totalt 17 stäppörnar setts på halvön, vilket motsvarar 0,7 ex årligen. Mediandatum för samtliga ligger den 19 september.

KEJSARÖRN *Aquila heliaca*

Den numera välbekanta kejsarörnen, nu inne på sitt femte levnadsår, var nere och vände 3 och 5 oktober innan den sträckte ut målmedvetet den 13 oktober. Vid Stevns klint välkomnades den sedan av förväntansfulla danska skådare. Denna fågel var nere och vände i Falsterbo höstarna 2004 och 2005 men valde sedan att övervintra i Sverige. Frågan är nu om vi kommer att återse den fler höstar.

KUNGSÖRN *Aquila chrysaetos*

Den 6 oktober vände årets första över Ljung-en. Den följdes av utsträckande ungfåglar 13 oktober och 19 oktober, vilka även observerades på den danska sidan. I slutet av oktober sågs 1–2 kungsörnar över halvön utan att sträcka ut. Så sent som 14 november sträckte emellertid 2 ungfåglar ut vid Nabben.

Det genomsnittliga antalet sträckare har stigit från 1 under 1970-talet till 3 under 2000-talet. Denna uppgång speglar sannolikt främst ökningen av det skånska beståndet som i dagsläget omfattar 10–12 par (Bengtsson 2007a). Mediandatum för samtliga utsträckare ligger den 17 oktober.

FISKGJUSE *Pandion haliaetus*

Förhållandevis många gjusar i början av augusti kan kanske tolkas som att många misslyckats med häckningen. Redan 5 augusti räknades 16 utsträckande, medan antalen senare snarast blev en besvikelse med som mest 22 ex 21 augusti

och 19 ex 1 september. Långsiktigt har fiskgjusen ökat (Tabell 1). Höstens 232 gjusar är dock den lägsta siffran på flera år. Sannolikt påverkades antalen negativt av regnandet i augusti, vilket medförde sämre koncentration till Falsterbo.

Det svenska beståndet som är det största i Europa skattades till 3 600 par efter riksinventeringen 2001 (Ryttman 2004). I Finland har fiskgjusen ökat från drygt 600 par i början av 1970-talet till 987 par 2006, dock med endast en svag uppgång de senaste tio åren. Häckningsstarten har tidigare lagts med 3,5 dagar de senaste 36 åren och eftersom äggläggningstarten är positivt korrelerad till ungprouduktionen verkar det som om fiskgjusens gynnas av klimatförändringen (Sauola 2007). I Danmark hittades endast ett bo under 2005 (Nyegaard & Grell 2006).

Ungfågelsandelen på 38 % ligger klart under genomsnittet (Tabell 2) och speglar troligen ett sämre häckningsutfall denna regniga sommar. Mediandatum för gamla fåglar inföll sex dagar tidigare än genomsnittet, den 18 augusti, medan ungfågeln kulminerade två dagar senare än normalt den 31 augusti.

Vid Stevns klint räknades 69 fiskgjusar och dagsiffrorna låg generellt klart under Falsterbos bortsett från den 1 september då 26 ex bokfördes på den danska sidan.

TORNFAK *Falco tinnunculus*

Efter två extremhöga årssiffror rasade antalet till mer normala 725 ex. Då gnagartillgången och vädret snarast borde gynnat häckningen i Norrland, där flertalet tornfalkar häckar, var det sannolikt dålig koncentration till Falsterbohalvön som låg bakom den lägre summan. Till exempel rapporteras gott häckningsresultat från Västerbotten (Stefan Delin, muntl.). En gles passage registrerades hela augusti med maximalt 21 ex den 22 augusti. En relativt sen sträcktopp i september innehöll som mest 76 ex den 18 september, 79 ex den 23 september och 94 ex den 24 september. Antalen rasade sedan snabbt i oktober med sista utsträckare redan 23 oktober.

Efter att ha legat relativt stabilt de första trettio åren sköt antalen något oväntat i höjden 2003, 2005 och 2006. Långsiktigt uppvisar tornfalken till skillnad från de båda nordliga gnagarspecialisterna, blå kärrhök och fjällvråk, ingen minskning under perioden. I Finland har en konstant

uppgång registrerats sedan slutet av 1980-talet, mycket tack vare en massiv holkuppsättning. Även om antalet 2006 var något lägre än fjolårrets rekordnotering handlar det om en fantastisk ökning av det finska beståndet sedan början av 1980-talet (Honkala & Sauola 2007).

Ungfågelsandelen har inte varierat särskilt mycket, men årets 83 % ligger över genomsnittet (Tabell 2A). Helt klart är ungfågeln mer koncentrerade till Falsterbo än gamla tornfalkar. Passagen var senarelagd med mediandatum för juvenila (19 september) och adulta (23 september) 10 respektive 13 dagar senare än genomsnittet.

Totalt 118 tornfalkar vid Stevns klint utgör endast 16 % av Falsterbos antal.

RÖDFALK *Falco naumanni**

Efter Sveriges första rödfalk, en hane på golfbanan 10–11 september 1955, har arten inte setts i Falsterbo. Det är därför anmärkningsvärt att hela tre ungfåglar observerades under hösten. Den första sträckte ut 17 september. Efter att ha setts vid Ljungen den 4 oktober sträckte nästa ut den 5 oktober. Den 15 oktober passerade en juvenil söderut vid Fyren för att inte ses mer. Samtliga kunde direktjämföras med tornfalk och sannolikt är det bestämmingsvårigheter som gjort att inte fler ungfåglar urskiljts hos oss. Gissningsvis kommer fåglarna snarare österifrån än från Medelhavsregionen.

AFTONFAK *Falco vespertinus*

En hane vände vid Nabben den 18 augusti. Genomsnittet ligger på två fåglar och långsiktigt kan ingen direkt ökning spåras till skillnad från stäpphök, som delvis häckar i samma område.

STENFAK *Falco columbarius*

Efter att ha legat på en relativt stabil nivå har höga antal registrerats fyra av de fem senaste höstarna och arten finns nu på listan över signifikant ökande arter (Tabell 1). Till skillnad från tornfalken är det uppenbart att stenfalken gynnas av lite kraftigare västvindar, då fåglarna flyger lågt och därmed blir lättare att upptäcka från Nabben. Eftersom inga regelbundna taxeringar görs i häckningsområdet torde Falsterbosiffrorna vara det bästa måttet på populationsutvecklingen i landet. Den lilla finska populatio-

* Observationer ej färdigbehandlade av Rk

Hos lärkfalken är andelen ungfåglar normalt mycket hög, hösten 2007 var hela 90 % av sträckarna 1k.
Foto: Christer Landgren.

nen ökade något 2003–2005, men är långsiktigt mer stabil (Honkala & Saurola 2007).

Den första sträckaren sågs den 21 augusti och från detta datum noterades utsträck under en majoritet av dagarna fram till början av november. Under tio dagar var antalet tvåsiffrigt. En tydlig sträcktopp inföll i samband med friska västvindar 17–19 september, då 47, 39 respektive 36 sträckare räknades. Sammanlagt 367 sträckare har endast överträffats tre gånger tidigare.

Ungfågeln koncentreras klart mer än adulta till Falsterbo men höstens 90 % ligger något över genomsnittet sedan 1986 (Tabell 2 A). Totalt 38 adulta är betydligt lägre än rekordsiffran 98 från 2006 men ligger något över genomsnittet. Årets mediandatum för de juvenila, 18 september, inföll tre dagar före medeltalet sedan 1986.

På den danska sidan räknades 95 stenfalkar, vilket endast utgör en fjärdedel av Falsterbosiffran. Som vanligt var överensstämmelsen enskilda dagar förhållandevis dålig och till exempel räknades 23 ex vid Stevns klint den 2 oktober mot 4 ex i Falsterbo.

LÄRFALK *Falco subbuteo*

Efter 5 lärkfalkar i slutet av augusti ökade antalen som vanligt i september. De högsta dags-

siffrorna blev 7 ex den 24 september och 4 ex 27 september. Av två fåglar i oktober passerade den sista 13 oktober. Årsumman på 39 ex ligger klart under genomsnittet på 50 sträckare. Beståndsutvecklingen förefaller emellertid ha varit stabil under perioden. Häckfågeltaxeringarna från Finland visar en svag uppgång sedan början av 1980-talet (Honkala & Saurola 2007).

I Danmark är lärkfalken betydligt mer sällsynt än hos oss. År 2005 registrerades 15–19 par och beståndet uppskattas till 20–25 par (Nyegaard & Grell 2006).

Ungfågelsandelen var som vanligt mycket hög med 90 % (Tabell 2 A). Mediandatum för adulta (18 augusti) och juvenila 23 september ligger 11 dagar före respektive 12 dagar senare än genomsnittet.

Från Stevns klint rapporterades 14 lärkfalkar under hösten av vilka minst 5 inte sågs från Nabben.

PILGRIMSFALK *Falco peregrinus*

Den första pilgrimsfalken bokfördes 18 augusti och följdes av ytterligare 12 i slutet av månaden. Antalen ökade följande månad med maximalt 6 ex såväl den 13 september som den 17 september. Så sent som 4 oktober noterades 5 sträckare, medan tre fåglar sågs i november. Sammanlagt

91 pilgrimsfalkar är den högsta summan i modern tid och överträffas endast av de 110 ex som Gustaf Rudebeck räknade hösten 1942.

Det svenska beståndet fortsätter att öka och omfattade 150–175 par 2006 (Strid m.fl. 2007). I Skåne fanns 2007 minst 3 par (Bengtsson 2007b). I Danmark häckade 2005 det enda paret på Möns klint (Nyegaard & Grell 2006). I Finland fanns 20–30 par i början av 1970-talet, vilket ökat till 250–270 par 2006 (Ollila & Koskimies 2007).

Ungfågelsandelen har hela tiden varit betydligt lägre än för de mindre falkarna, men årets 34 % ligger något över genomsnittet sedan 1986 (Tabell 2A). Hanarna dominerade som vanligt bland såväl adulta som juvenila. De båda adulta kategorierna kulminerade den 13 september följda av unga hanar den 18 september och unga honor den 21 september. Detta innebär att de adulta var något senare och de juvenila något tidigare än vanligt.

Vid Stevns klint räknades 20 pilgrimsfalkar under hösten och åtminstone 6 av dessa sågs inte på den svenska sidan.

ÖVRIGA ARTER

I Tabell 4 redovisas uppträdandet av samtliga arter uppdelat på 10-dagars perioder, samt medeltalet sträckare för perioden 1973–2006. Ungfågelsandelen för några utvalda arter presenteras i Tabell 2 B. Nedan ges kommentarer till enskilda arters uppträdande under hösten.

ANDFÅGLAR

De internationella andfågelräkningarna visar på en ökning för samtliga tre svanarter de senaste trettio åren (Gilissen m.fl. 2002). Trots relativt stora årliga variationer speglas detta väl av stigande antal i Falsterbo. Höstens 248 knölsvanar innebär dock den näst lägsta summan under hela serien. Jämfört med föregående år var ungfågelsandelen betydligt lägre med 2 % (Tabell 2). Vinterfågelräkningarna visar på en signifikant ökning sedan 1975 för såväl knölsvan som sångsvan. Således ökar antalen som övervintrar norr om Falsterbo. I likhet med flera andra kortflyttare har svanarnas mediandatum senarelagts under perioden (Tabell 3). Ungfågelsandelen förefaller generellt vara något högre hos mindre än hos vanlig sångsvan (Tabell 2).

Liksom flertalet senare år utgjordes de flesta sträckande sädgässen av den tundrahäckande rasen *rossicus*. Efterhand som antalet rastande bläsgäss i Skåne ökat kraftigt (Nilsson 2006) har antalet sträckare i Falsterbo stigit signifikant (Tabell 1). I takt med den våldsamma ökningen av häckande grågäss har även Falsterbosiffrorna skjutit i höjden (Tabell 1). Trots detta stannar fler grågäss kvar längre fram på hösten i Skåne och mediandatum har efterhand förskjutits från 21 september på 1970-talet till 28 oktober de senaste sju åren (Tabell 3). De båda mindre *Brannta*-gässen sträcker på relativt bred front och även nattetid vilket gör att antalen som registreras från Nabben fluktuerar stort. Långsiktigt ökar båda (Tabell 1) även om årets siffror var föga imponerande. Ungfågelsandelen på 15 % bland prutgässen ligger strax över medel sedan 1986 (Tabell 2). Bland nominatfågelnarna återfanns en adult ljusbukig prutgås 20 september.

Den signifikanta uppgången av antalet bläsänder är även väldokumenterad av andfågelräkningar (Delany m.fl. 1999, Nilsson 2006). Höstens knappt 12 000 utgör den tredje högsta årssumman hittills. Drygt 1 300 krickor utgör en förhållandevis hög siffra, men långsiktigt syns ingen tydlig trend. Att gräsanden minskar i Falsterbo (Tabell 1) beror sannolikt på att fler sträcker senare på säsongen eller övervintrar (Nilsson 2006). Totalt 1 427 stjärtänder förstärker en ökande trend (Tabell 1) medan antalet skedänder var jämförelsevis lägre.

I Sverige har januariindex för brunand stigit kraftigt efter 1987 (Nilsson 2006) medan arten snarast minskat i Falsterbo. Endast 34 bergänder förstärker den negativa trenden (Tabell 1) och det finska Östersjöbeståndet har nu nästan försvunnit (Hario & Rintala 2007). Årets 56 000 ejdrar utgör den näst lägsta siffran under serien. Efter en uppgång fram till mitten av 1990-talet har ejdersiffrorna minskat klart i linje med en allmän nedgång i Nordeuropa. Till exempel har det finska beståndet närmast halverats sedan mitten av 1990-talet (Hario & Rintala 2007). Däremot utgör 11 640 sjöorrar det högsta antalet någonsin och i ett längre perspektiv framträder en signifikant ökning (Tabell 1). Svärten minskade klart i början av perioden, men årets 423 är i linje med högre antal de senaste åren. Den var dock vanligare på 1950-talet med som

Det går bra för bläsanden. Höstens knappt 12 000 sträckare utgör den tredje högsta årsiffran hittills.
Foto: Bengt Bengtsson.

mest 961 ex 1959 (Ulfstrand m.fl. 1974). Kni-pan minskar generellt vid Nabben i kontrast till kraftigt ökande januariindex i sjöfågelräkningarna (Nilsson 2006). Orsaken till skillnaden är sannolikt den samma som för gräsanden, vilket stöds av ett successivt senare mediandatum under perioden (Tabell 3). Antalet småskrakar har varit något högre de senaste åren, men långsiktigt är trenden snarast negativ.

LOMMAR-STORKAR

Totalt 508 smålommar är lägre än de fem närmast föregående åren men ett högt antal på längre sikt. Det är dock tänkbart att ökningen (Tabell 1) delvis beror på bättre bevakning efter bytet av observatör. Storlom har endast separerats sedan 2001 och årets 80 sträckare ligger klart under snittet sedan dess. Två svartnäbbade islommar innebär ett för senare år normalt antal. Antalet sträckande doppingar har definitivt ökat efter bytet av sträckräknare även om höstens antal var föga imponerande. En gulnäbbad lira i november utgör endast det andra fyndet i Falsterbo och en grålira i september innebär det andra fyndet sedan bygget av Öresundsbron. I takt med att uppträdandet i Öresund ökat de senaste åren

sågs även tre havssulor i Falsterbo. Sträcksisffrona visar på en fortgående signifikant ökning av gråhäger (Tabell 1). Tre svarta storkar utgör de första observationerna på fyra år!

TRANA-VADARE

Även om antalet tranor var mindre än hälften av 2005 års rekord utgör det en hög siffra i ett längre perspektiv (Tabell 1). Ungfågelsandelen på 25 % grundar sig på relativt få åldersbestämda eftersom flertalet som vanligt passerade långt i öster (Tabell 2). I samband med flera lågtryckspassager under augusti registrerades en fin passage av adulta vadare, och även ungfågelssträcket senare under hösten var bättre än på flera år för flertalet arter (Tabell 4). Totalt 14 mindre strandpipare överträffas endast av 25 ex hösten 1975, men långsiktigt finns ingen tydlig trend. God förekomst av såväl gamla som unga större strandpipare resulterade i den nya rekord-siffran 4 236. En ny relativt hög siffra för ljungpipare förstärker en ökande trend (Tabell 1). I Finland har beståndet varit stabilt de senaste 15 åren (Vaisänen 2006). Den relativt höga kustpiparsiffran bestod främst av adulta (Tabell 4) och arten har nu flyttat upp på listan över signifi-

kant ökande arter (Tabell 1). Enligt Mineyev & Impe (1997) har kustpiparen spritt sig västerut och ökat i antal sedan 1950-talet. Tofsvipan är en av de arter som långsiktigt minskat mest (Tabell 1) men i Finland syns en viss ökning 2004–2005 (Vaisänen 2006).

De flesta vadarna på den ryska tundran verkar ha lyckats bra med häckningen och i kombination med en bra passage av adulta uppnåddes många höga siffror. För kustsnäppa uppnåddes nytt årsbästa med 3 113, och 655 sträckare den 29 augusti utgör nytt dagsbästa. För sandlöpare blev årssumman den tredje högsta. Mest extrem var situationen för småsnäppa där 867 är det i särklass högsta antalet hittills och 219 ex den 12 september nytt dagsbästa. Även nio mosnäppor är nytt årsbästa. Totalt 449 spovsnäppor överträffas endast av 470 hösten 1985. Höga siffror under hela sträckperioden resulterade i ny högstanotering för kärnsnäppa på 15 450. Bästa dagssiffror var 1 520 den 3 augusti, 1 160 den 29 augusti och 1 340 den 10 september. Även 440 brushanar utgör nytt årsbästa. Trots en långsiktig minskning, som även syns i häckfågeltaxeringarna (Lindström m.fl. 2008), har antalet en-

kelbeckasiner varit något högre de fyra senaste höstarna.

De två rödspovarna i september var av rasen *islandica*. Den näst bästa siffran hittills på 870 myrspovar grundar sig främst på adulta fåglar (Tabell 4). Däremot räknades såväl småspov som storspov i antal under genomsnittet. Röd-benan minskar enligt häckfågeltaxeringarna i såväl Sverige som Finland. Höstens höga antal på 517 ex grundar sig därför kanske främst på ryska häckare. Dock finns dessa främst i inlandet och inte längs ishavskusten. Även övriga *Tringa*-arter uppträdde förhållandevis talrikt. I Finland har skogsnäppa ökat medan grönben och drillsnäppa minskat sedan 1985 (Vaisänen 2006). Höstens 172 drillsnäppor utgör en ny högstanotering, sannolikt en följd av god ungproduktion. Roskarlen har i sen tid minskat kraftigt som häckfågel i Sverige (SOF 2002). Majoriteten av sträckarna i Falsterbo utgörs emellertid sannolikt av tundrahäckare från Ryssland. Under hösten slogs dagsrekordet inte mindre än tre gånger med maximalt 59 sträckande den 6 september. Summan på 303 sträckare utgör årsbästa med råge. Smalnäbbad simsnäppa är huvudsakligen

Under höstens sattes nya sträckrekord för såväl kärnsnäppa som roskarl. Foto: Bengt Bengtsson.

Endast 335 inräknade dvärgmåsar förklarar till största delen av bristen på ostvindar under senare delen av räkningssperioden. Foto: Bengt Bengtsson.

sydostflyttare och relativt fåtalig i Falsterbo, där nästan enbart ungfåglar ses. Höstens 9 sträckare överensstämmer med förhållandevis höga siffror de senaste höstarna. Dessutom sågs två brednåbbade simsnäppor i november och trenden är klart ökande.

MÅSFÅGLAR-ALKOR

Sammanlagt 10 yngre bredstjärtade labbar visar att häckningen lyckats någorlunda på den ryska tundran. Mediandatum för dessa inföll normalt den 3 oktober medan årets fjällabbar kulminerade den 14 september. Totalt 68 unga fjällabbar innebär det bästa resultatet hittills (Tabell 4). I början av serien var kunskaperna om hur man separerade unga labbar bristfällig, varför endast materialet från och med 1986 använts för att beräkna signifikans. Fjällabb, men ej bredstjärtad, kommer då in på listan över ökande arter (Tabell 1). Antalet kustlabbar har snarast minskat något på senare år, men höstens 126 bryter denna trend rejält. Mediandatum inföll tre dagar tidigare än medel den 6 september. Det är osäkert hur många av sträckfågeln som utgörs av svenska häckare, men en gissning är att en

hel del kommer från den ryska tundran. Ungfågelsandelen på 79 % ligger klart över medel (Tabell 2).

Två unga svarthuvad måsar i början av september har endast överträffats två tidigare höstar. Den låga dvärgmåssiffran (Tabell 4) speglar nog främst bristen på ostvindar under hösten. Såväl skrattmåsar som fiskmåsar räknades återigen i antal som ligger väl över medel. Det förefaller klart att skrattmåsen nu är på väg upp ur en kraftig beståndssvacka, även om den fortfarande finns med på listan över signifikant minskande arter (Tabell 1). Detta styrks bl. a. av en sentida ökning längs den finska Östersjökusten (Harrio & Rintala 2007) och en uppgång i Vänern (Landgren & Landgren 2007). Fiskmåsen minskar långsiktigt klart enligt häckfågeltaxeringen men ökar tydligt i de standardiserade rutternas som inleddes 1998 (Lindström m.fl. 2008). Det senare speglar en kraftig uppgång i Falsterbo-siffrorna efter bytet av räknare 2001. Årets säsong inleddes med ett fantastiskt dagsrekord på 7 006 sträckande den 1 augusti. Måsarna forsade då fram i två breda korridorer, en i norr och en söder om Nabben. Enbart denna dagssiffra

Årets siffra för fiskmåsar var den högsta sedan de standardiserade räkningarna startade 1973. Säsongen inleddes med ett nytt präktigt dagsrekord den 1 augusti då totalt 7 006 fiskmåsar passerade. Foto: Bengt Bengtsson.

ligger långt över medel och årssumman på närmare 13 000 överträffas endast av 18 000 1958, innan de standardiserade räkningarna inleddes. Silltruten, en art som anses ha minskat kraftigt i sen tid (SOF 2002), har inte räknats före 2001. Åtminstone de adulta fåglarna utgörs främst av den längs Västkusten häckande rasen *intermedius*, vilken snarast har ökat i sen tid, till skillnad från nominatrasen som häckar i Östersjön. Höstens 20 % ungfåglar ligger under genomsnittet (Tabell 2). Av de nio tretåiga måsarna sträckte drygt hälften längs sydkusten.

Östersjöbeståndet av skrântärna har minskat klart sedan 1970-talet. I Sverige finns drygt 600 par och antalet har varit relativt stabilt under 2000-talet (Staa 2005). De relativt blygsamma Falsterbosiffrorna uppvisar ingen tydlig minskning under perioden men ungfågelsandelen är betydligt lägre än hos de mindre tärnarterna (Tabell 2). Fisk- och silvertärnan gynnas av frisk motvind i Falsterbo, då sträcket går lägre. Dock var inte ungfågelsandelen högre än normalt (Tabell 2). Fisktärnan uppvisar långsiktigt

en signifikant ökning under perioden. En tydlig ökning de senaste tio åren finns även i häckfågeltaxeringarna och såväl fisk som silvertärna har ökat signifikant längs finska östersjökusten sedan 1986 (Hario & Rintala 2007) och i Vänern sedan 1994 (Landgren & Landgren 2007). Antalet sträckande småtärnor har minskat klart sedan 1970-talet, men årets 77 ex ligger något över medel (Tabell 4). Även svarttärnorna var fler än vanligt, som vanligt med främst ungfåglar (Tabell 2).

Obestämda sillmular har i totalsumman räknats om efter bestämd procent i varje dekad. Båda arterna har ökat signifikant sedan 1970-talet (Tabell 1). Flertalet år är sillgrisslan den klart dominerande arten i Falsterbo med i genomsnitt 76 % av sillmularna. För andra hösten i rad var emellertid andelen tordmular ovanligt hög (Tabell 4).

DUVOR-HACKSPETTAR

Långsiktigt har skogsduvan minskat liksom i häckfågelinventeringen (Lindström m.fl. 2008).

Berglärkan blir allt sällsyntare i sträckprotokollet vid Falsterbo. Hösten 2007 inräknades endast 4 ex.
Foto: Johan Gehrish.

Trenden vände emellertid i slutet av 1990-talet, varefter arten ökat igen. Höstens låga siffra känns därför snarast som en besvikelse. Orsaken är sannolikt att landet tömdes relativt snabbt i samband med ett relativt tidigt kallluftsgenombrott i oktober, då koncentrationen till Falsterbo var sämre än normalt. Detta stöds av ett ovanligt tidigt mediandatum den 26 september jämfört med medel den 7 oktober. Samma sak gäller för ringduvan där årets siffra är betydligt lägre än de närmast föregående två åren. Här inföll emellertid sträcktoppen mer normalt den 13 oktober. Långsiktigt syns en signifikant ökning (Tabell 1). I Finland har arten ökat sedan 1983 (Vaisänen 2006) medan standardrutterna i häckfågeltaxeringarna uppvisar en kraftig ökning sedan 1998 (Lindström m.fl. 2008). Turkduvan är en av de arter som minskat signifikant under perioden (Tabell 1) och inga tecken till återhämtning syns för närvarande.

Sträcktet av tornseglare är oftast knutet till lågtryckspassager och det är tveksamt om de inräknade siffrorna speglar populationsutvecklingen. Mediandatum ligger så tidigt som den 18 augusti trots att räkningarna för denna art inte in-

leds förrän den 11 augusti. Flera observationer av såväl spillkråka som större och mindre hackspett gjordes under hösten, men ingen av dessa vågade sig ut över havet. Flertalet observerade jordugglor utgörs av rastande fåglar. Det fåtal som ses sträcka ut har dock minskat signifikant (Tabell 1).

LÄRKOR-ÄRLOR

En signifikant ökning av trädlärkan i häckfågelinventeringen grundas på ett material som omfattar relativt få individer. Dock finns en motsvarande uppgång i sträckssiffrorna, där höstens 2 492 utgör den tredje höga årssiffran i rad och nytt årsbästa. Passagen är ofta koncentrerad till ett fåtal toppdagar och den 2 oktober räknades 1 445 vilket innebär nytt dagsbästa. Sånglärkan är en bredfrontsflyttare som inte koncentreras påtagligt till Falsterbo. Långsiktigt är trenden negativ och höstens antal ligger under medel i skarp kontrast till fjolårets höga siffra. Endast fyra sträckande berglärkor speglar den signifikanta minskningen (Tabell 1). Uppenbarligen har det skandinaviska beståndet minskat klart under perioden och även spontanrapporteringen

minskar trots fler aktiva ornitologer (Strid m.fl. 2007, Nilsson 2007).

Samtliga tre svalor uppvisar en signifikant fallande trend under perioden (Tabell 1). Nedgången har varit mest uppenbar för backsvalan och höstens summa ligger väl under medel. Riksinventeringen 2003 resulterade i uppskattningsvis 62 000–74 000 par (Bengtsson 2004), vilket är betydligt lägre än vad som tidigare antagits häcka. Enligt häckfågeltaxeringarna minskade ladusvalan från mitten av 1970-talet fram till början av 1990-talet, men har sedan ökat igen. Däremot är nedgången mer konstant i Finland (Vaisänen 2006). Trots förhållandevis höga antal de senaste höstarna, med årets nästan 50 000 som nytt årsbästa, uppvisar antalen i Falsterbo en signifikant minskning över hela perioden. Alla tre studierna visar på en långsiktig minskning hos hussvalan även om höstens Nabben-siffra är bra för senare år.

Antalet större piplärkor har ökat successivt och den får numera betraktas som näst intill årlig (Tabell 4). På Nabben har antalet fältpiplärkor minskat från i medeltal 55 sträckare under 1970-talet, via 33 under 1980-talet till 20 ex på 1990-talet, vilket torde spegla det svenska beståndet (SOF 2002). Höstens 6 ex är den lägsta siffran hittills och man måste nu fråga sig hur länge vi får behålla arten som häckfågel. Efter en motsvarande kraftig minskning återstod 2005 endast 2–4 par i Danmark (Nyegaard & Grell 2006). Antalet inräknade trädpiplärkor i Falsterbo är mycket väderberoende, vilket ger stora årliga fluktuationer. Liksom för flera andra tropikflyttare var siffrorna förhållandevis låga under 1990-talet, medan antalen nu varit relativt höga fyra år i rad. Man måste gå tillbaka till 1988 för att hitta en högre siffra än höstens drygt 41 000. Trädpiplärkan minskar signifikant sedan 1975 enligt häckfågelräkningarna men ökar signifikant om man tittar på standardrutterna som inleddes 1998 (Lindström m.fl. 2008). Även i Finland har minskningen planat ut de senaste tio åren (Vaisänen 2006). Långsiktigt är trenden endast svagt negativ i Falsterbo. Antalet sträckande ängspiplärkor har fluktuerat kraftigt utan någon tydlig trend, medan häckfågelräkningarna pekar på en generell minskning i Sverige och en svag ökning i Finland. Den rödstrupiga piplärkan är en sällsynt häckare i fjällen. I Falsterbo domi-

nerar ungfågeln klart, varför de relativt stora årliga variationerna möjligen speglar häckningsutfallet. En signifikant nedgång under perioden förstärks av endast 14 sträckare under hösten. Nedgången för skärpiplärka som svensk häckfågel är väldokumenterad (SOF 2002). Höstens 17 sträckare innebär den lägsta siffran efter bytet av observatör och långsiktigt finns en signifikant minskning (Tabell 1).

I likhet med flera tropikflyttande tättingar uppträdde gulärkan förhållandevis talrikt. Kanske är detta en följd av ett gott häckningsresultat i Norrland under den varma sommaren. Arten befinner sig i nuläget strax under listan över signifikant minskande arter. Utvecklingen är likartad i häckfågeltaxeringarna med en signifikant nedgång över hela perioden, men en positiv trend i standardrutterna sedan 1998. Enligt SOF (2002) är det främst den sydliga nomintrasen som minskar, men en kraftig nedgång i Finland (Vaisänen 2006) borde omfatta båda raserna. Totalt 370 försärlor ligger något under fjolårets rekordnotering och fortsätter en positiv trend (Tabell 1). Som mest räknades 54 utsträckande den 18 september vilket utgör nytt dagsbästa. Sträck-siffrorna visar långsiktigt på en dyster utveckling för sädesärkan (Tabell 1). Årets antal ligger dock över genomsnittet för fjärde året i rad, varför det möjligen är fråga om ett trendbrott. Bilden är likartad i häckfågeltaxeringen, där arten ökat signifikant i standardrutterna sedan 1998 (Lindström m.fl. 2008). I Finland går det bättre i norr än i söder (Vaisänen 2006).

SIDENSVANS-VARFÅGEL

Även om antalet sträckande sidensvansar var högre än normalt (Tabell 4) var det inte frågan om någon större invasion. Totalt 180 järnsparvar är en hög siffra för en svårräknad art som främst sträcker nattetid. Här är inte siffrorna efter bytet av räknare jämförbara. Samtliga trastar var relativt fåtaliga under säsongen (Tabell 4). Då årssiffrorna varierar starkt, främst beroende på väderförhållanden, bör nog nedgången för rödvingetrast (Tabell 1) anses något osäker. Skägges återkom i protokollet efter ett års frånvaro, medan antalet pungmesar låg på en mer normal nivå efter fjolårets rekordnotering. Medan svartmesen nästan helt uteblev var blåmesen återigen talrik i frånvaron av bokollon. De större utflytt-

Staren fortsätter att minska. Slutsumman 2007 var endast 44 % av medelvärdet för perioden 1973–2006.
Foto: Hans Cronert.

ningarna tenderar att komma allt tätare och det verkar som arten är på väg från invasionsart till mer regelrätt flyttare. Mediandatum inföll två dagar tidigare än medel den 3 oktober. Även en del talgoxar var i rörelse, men långsiktigt syns snarast en negativ trend.

Varfågeln lever främst av smågnagare och har en utbredning som till stor del överlappar med de nordliga gnagarspecialisterna bland rovfågeln. Höstens 10 utsträckande utgör endast hälften av medelvärdet sedan 1973. Varfågeln är för sällsynt för att omfattas av häckfågelräkningar, medan vinterindex för perioden är negativt (Lindström & Svensson 2008).

KRÅKFÅGLAR-PILFINK

Endast 68 nötskrikor vågade sig ut över havet medan de fåtaliga nötkråkorna samtliga vände. Generellt har kajen ökat signifikant i Falsterbo sedan 1970-talet, men höstens knappt 27 000 är den lägsta siffran på flera år. Detta i linje med många andra senhöstflyttare. Då också vinterin-

dex ökat förefaller andelen övervintrare vara relativt stabil. Samtidigt som råkan ökat kraftigt i Skåne har antalet sträckare legat på ungefär samma nivå under hela perioden även om höstens siffra är ovanligt låg. Detta innebär rimligen att ett betydligt större antal råkor övervintrar jämfört med för 30 år sedan, vilket stöds av signifikant ökande vinterindex. Kråkan är faktiskt den art som uppvisar den kraftigaste nedgången i Falsterbo (Tabell 1) och höstens 393 sträckare innebär en ny bottennotering. Efter byte av indexmetod framträder även en signifikant nedgång i siffrorna från häckfågeltaxeringen (Lindström m.fl. 2008) och kråkan minskar även i Finland (Vaisänen 2006). Då även vinterindex rasat kan minskningen inte förklaras av att fler kråkor övervintrar. Det är därför svårt att hitta en övertygande förklaring till nedgången.

Överensstämmelsen är god för staren som minskar kraftigt enligt såväl sträckssiffrorna som taxeringarna under häckningstid i såväl Sverige som Finland. Efter två förhållandevis bra år

Pilfinken är en av de arter som uppvisar en långsiktig minskning. De senaste tre åren har dock en viss återhämtning kunnat skönjas. Foto: Rolf Holm.

utgör höstens antal endast 44 % av medeltalet. Höstens unga rosenstare sågs aldrig lämna landet. Antalet utsträckande pilfinkar har minskat signifikant, men årets 107 ex utgör det andra året i rad med någorlunda antal. Även häckfågel- och vinterindex är negativa (Lindström m.fl. 2008).

FINKAR-SPARVAR

Kategorin bo/bergfink uppvisar stora årliga fluktuationer som till stor del styr totalsumman sträckare. Sannolikt speglar svängningarna främst frekvensen västvindar under sträcktoppen i slutet av september–början av oktober. Årets drygt 900 000 ligger en bit över medel men långsiktigt syns ingen tydlig trend. Som mest räknades 146 000 den 26 september.

Då bergfinkarna ofta sträcker i tätare sammanhållna flockar går det att uppskatta deras andel av det totala finksträcket. Vi har, liksom de närmast föregående tre åren, för alla större sträckdagar skattat procentandelen bergfink i

jämna tiotal. Den samlade uppskattningen slutade på 65 740 sträckande bergfinkar, vilket endast utgör 7 % av totalsumman för bo/bergfink. Detta kan jämföras med 11 %, 21 % respektive 8 % höstarna 2004–2006. I Sverige såväl som i Finland har bergfinken minskat sedan 1983 (Lindström m.fl. 2008, Vaisänen 2006).

Nio gulhämplingar ligger klart över medel och långsiktigt ökar arten, vilket får förmodas spegla utvecklingen i den lilla skånska stammen. Liksom flera andra senhöstflyttare var grönfinken förhållandevis fåtalig. Den generella uppgången (Tabell 1) stöds av data från såväl vinterräkningar som häckfågeltaxeringar i Sverige och Finland. Efter en svacka under 1980-talet har antalet sträckande steglitser stigit markant. För närvarande pekar kurvan brant uppåt även om antalet sträckare var klart högre de tre närmast föregående höstarna. Trots detta förefaller även övervintrarna bli fler då vinterpunktrutterna sedan 1975 visar på en klar ökning (Lindström m.fl. 2008).

Frösättningen styr andelen övervintrande grönsiskor och de årliga fluktuationerna vid Nabben är förhållandevis stora. Långsiktigt syns emellertid en signifikant positiv ökning (Tabell 1). Årets sträcktopp var ovanligt tidig med mediantdatum redan 23 september vilket är 12 dagar tidigare än genomsnittet. Som mest räknedes 16 080 sträckare i duggregn den 25 september, vilket utgör nytt dagsrekord. Grönsiskan ökar i häckfågelräkningarna i Sverige och Finland, medan vinterindex för perioden är negativt. Enligt häckfågelinventeringarna har hämplingen minskat successivt ända sedan dessa inleddes 1975 (Lindström m.fl. 2008). I Falsterbo registrerades den kraftigaste nedgången i slutet av 1970-talet, men årets siffra är den lägsta på flera år. Vinterhämplingen är en av de arter som uppvisar en kraftig minskning i Falsterbo och även här var höstens antal förhållandevis lågt. Majoriteten häckar i Norge och arten är för säll-

synt för att omfattas av häckfågelinventeringarna. Den kraftiga sentida ökningen i Sydsverige av den sydliga gråsiskerasen *cabaret* har slagit igenom i häckfågeltaxeringarna medan vinterindex minskat. Av de gråsiskor som ringmärks vid Fyren utgör *cabaret* numera en betydande andel. Höstens förhållandevis låga siffra utgjordes sannolikt främst av dylika, sydliga gråsiskor, medan de nordliga hittade mat längre norrut.

Korsnäbbarna fluktuerar en hel del efter födotillgången. Den mindre arten var relativt talrik med två sträcktoppar; en i början av augusti och en något mindre i början av oktober (Tabell 4). En motsvarande topp av större korsnäbb kom mer planligt i slutet av oktober. Tre bändelkorsnäbbar överensstämmer med genomsnittet, men flertalet höstar når de inte ner till Falsterbo. En generell ökning av antalen rosenfinkar efter bytet av sträckobservatör speglar sannolikt inte det svenska beståndet som enligt SOF (2002)

Såväl sträckciffrorna i Falsterbo som Häckfågeltaxeringen och Vinterfågelräkningen visar att gulspårven minskar. Foto: Rolf Holm.

gått ner de senaste 20 åren. Höstens sju ex är en förhållandevis hög siffra. Efter två rejäla invasionshöstar var domherren fåtalig för andra året i rad. I Finland har arten ökat signifikant sedan 1983 (Vaisänen 2006) medan de svenska häckfågelinventeringarna visar på en långsiktig nedgång. Endast 9 lappsparvar utgör ett relativt lågt antal, men långsiktigt syns ingen tydlig trend. Antalet snösparvar har fluktuerat en hel del, men totalt har en nedgång ägt rum under perioden. Allmänt anses snösparven ha minskat i landet sedan 1960-talet (SOF 2002).

Gulsparven uppvisar en signifikant negativ trend för hela perioden (Tabell 1). Häckfågeltaxeringarna pekar på en likartad successiv nedgång (Lindström m.fl. 2008). I Finland ökar arten i norr men minskar i söder (Vaisänen 2006). Den svenska nedgången kan inte förklaras av att en större andel övervintrar, då även index från vinterräkningarna sjunkit. För ortolansparven gäller en uppgång till 1980-talet och en kraftigare minskning sedan dess. Endast två sträckare utgör en ny bottennotering! Den sentida minskningen är slående inom hela utbredningsområdet (Strid m.fl. 2007). Sävsparven har generellt minskat sedan 1970-talet, vilket stöds av en negativ trend i häckfågelräkningarna. De senaste höstarnas högre antal bröts nu rejält då endast 240 räknades. Intressant i sammanhanget är en positiv trend i standardrutterna som inleddes 1998.

MEDIANDATUM

Den tidsmässiga passagen förbi Nabben varierar starkt mellan olika flyttare. Det finns arter som sparvhök och fiskmåsar vilka har en utdragen passage som i princip varar hela hösten. I andra ändan återfinns de vars huvudpassage är inskränkt till några få dagar, typ vissa invasionsarter och adulta bivräkar. Ett sätt att spegla sträcktoppen är att tala om mediandatum, dvs. det datum då 50 % av årets sträck passerat. Man kan då t.ex. få en tågordning för samtliga arter, rovfåglar etc. I dessa dagar talas det mycket om klimatförändring och det kan då vara intressant att se ifall fåglarna svarar på t.ex. generella temperaturförskjutningar. Jag har därför med hjälp av Spearman Rank korrelation kontrollerat ifall det finns några konstanta förändringar av mediandatum under perioden 1973–2007. De arter som visar tydliga tendenser åt ena eller andra hållet presen-

teras i Tabell 3. I vissa fall, som flertalet rovfåglar och vadare, skiljer sig den tidsmässiga passagen mellan adulta och juvenila fåglar. I detta sammanhang har dock endast artens samlade median använts. Nedan ges några kommentarer till de observerade förändringarna.

Beträffande arter som senarelagt sin sträcktopp finns det ett uppenbart samband. Det rör sig främst om kortflyttare vilka dröjer kvar längre hos oss efterhand som höstarna blivit mildare. Här handlar det sannolikt om att fåglarna inte är lika pressade av att komma iväg som tropikflyttarna, för att t.ex. hinna med ruggningen i vinterkvarteren. De kan i stället stanna kvar så länge det är någorlunda varmt och det finns tillräckligt med föda. I extremfall leder detta sedan till att vissa arter, typ sångsvan, gräsand och knipa, i högre grad väljer att övervintra norr om Falsterbo. I extremfallet, grågås, har mediandatum förskjutits från 21 september på 1970-talet till 28 oktober de senaste sju åren. Stora antal dröjer sig kvar i Skåne, där de under hösten bland annat livnär sig på spill från sockerbets-skörden. För flertal arter handlar det dock bara om en förskjutning på några få dagar. Den enda riktiga tropikflyttaren i denna grupp är hussvala, medan svartsnäppa och sädesärsla i viss mån övervintrar söder om Sahara. Någon bra anledning till varför dessa flyttar senare har jag inte. Möjligen skulle man kunna tänka sig att en högre andel andrakullar försenar sträcket för hussvala och sädesärsla.

I fallet tidigareläggning av sträcket är bilden mer splittrad (Tabell 3). Den mest uppenbara allmänna förklaringen är att sträcket startar efter det att häckningen slutförts. En tidigare häckningsstart, möjliggjord av en tidigare vår, skulle i så fall resultera i tidigare bortflyttning. I gruppen återfinns flera tropikflyttare. För en del sådana har man visat att det är viktigt att komma tidigt till vinterkvarteret för att ockupera ett territorium med god näringsstatus och för att ha tid att genomföra den energikrävande ruggningen. Detta skulle även kunna gälla för vadare som lämnar häckplatsen tidigt för att flytta till näringsrika områden som Vadehavet. Här skulle det dock vara önskvärt att skilja på unga och gamla fåglar. Eftersom de adulta flyttar tidigare skulle ju faktiskt en tidigareläggning kunna spegla en minskande andel juvenila bland sträckarna.

● **TABELL 3. SENARE OCH TIDIGARE ARTER**

Arter som uppvisar en tydlig senareläggning respektive tidigareläggning av mediandatum i Falsterbo 1973–2007. Spearman Rank (r): * = $p < 0,05$, ** = $p < 0,01$, * = $p < 0,001$.**

Species showing an obvious positive or negative trend in median date at Falsterbo 1973-2007.

Senare mediandatum / Later median date.

Art	r	P	sign	Art	r	P	sign
Grågås	0,73	0,000	***	Knipa	0,30	0,077	
Sångsvan	0,48	0,003	**	Skogsduva	0,30	0,077	
Mindre sångsvan	0,45	0,006	**	Brunand	0,31	0,086	
Bergand	0,44	0,007	**	Ormvråk	0,29	0,095	
Skäggdopping	0,46	0,015	*	Hussvala	0,27	0,117	
Smålom	0,40	0,017	*	Storskrake	0,25	0,156	
Bläsand	0,39	0,020	*	Jorduggla	0,26	0,160	
Steglits	0,39	0,021	*	Vigg	0,23	0,183	
Kaja	0,37	0,026	*	Trana	0,23	0,209	
Skedand	0,37	0,029	*	Knölsvan	0,22	0,209	
Glada	0,37	0,030	*	Stjärtand	0,22	0,209	
Sädesärla	0,34	0,044	*	Domherre	0,21	0,251	
Svartsnäppa	0,32	0,059		Gulspurv	0,20	0,263	
Blå kärrhök	0,32	0,062					

Tidigare mediandatum / Earlier median date.

Art	r	P	sign	Art	r	P	sign
Sjööorre	-0,54	0,001	***	Tornseglare	-0,27	0,117	
Sånglärka	-0,48	0,003	**	Kärrsnäppa	-0,27	0,120	
Trädpiplärka	-0,46	0,005	**	Backsvala	-0,27	0,122	
Fiskgjuse	-0,43	0,009	**	Drillsnäppa	-0,28	0,126	
Brun kärrhök	-0,42	0,012	*	Vitkindad gås	-0,26	0,127	
Större strandpipare	-0,41	0,014	*	Grönsiska	-0,26	0,132	
Kustpipare	-0,39	0,022	*	Taltrast	-0,26	0,136	
Sandlöpare	-0,38	0,024	*	Gulhämpling	-0,26	0,138	
Kustlabb	-0,37	0,028	*	Kricka	-0,25	0,141	
Råka	-0,37	0,028	*	Grönbena	-0,26	0,147	
Skärfläcka	-0,37	0,029	*	Stenfalk	-0,25	0,148	
Pilgrimsfalk	-0,36	0,031	*	Rödstrupig piplärka	-0,24	0,162	
Mindre korsnäbb	-0,38	0,032	*	Talgoxe	-0,25	0,163	
Mindre skrikörn	-0,37	0,034	*	Småspov	-0,24	0,182	
Berglärka	-0,35	0,044	*	Duvhök	-0,23	0,184	
Småsnäppa	-0,32	0,066		Sparvhök	-0,22	0,196	
Strandskata	-0,30	0,079		Ångspiplärka	-0,22	0,203	
Tornfalk	-0,30	0,081		Bivråk	-0,22	0,204	
Sillgrissla	-0,35	0,089		Kustsnäppa	-0,22	0,209	
Gravand	-0,28	0,103		Havsörn	-0,22	0,210	
Småskrake	-0,28	0,109					

Sångsvanen är en av de arter vars sträckperiod förskjutits allt senare på säsongen... Foto: Rolf Holm.

... medan sånglärkan uppvisar en tydlig tidigareläggningen av sträcket. Foto: Michael Gehrish.

För kortflyttare som sånglärka och sparvhök får man väl anta att även dessa följer ett fast tidschema. Vi vet t.ex. att de adulta sparvhökarna avslutar vingruggningen före höstflyttningen.

Det samma skulle då gälla för invasionsflyttare som mindre korsnäbb och grönsiska, där frösättningen tidigareläggs av mildare väderlek och en tidigare blomning.

REFERENSER

- Bengtsson, K. 2004. Backsvalan i Sverige – resultat av riksinventeringen 2003. SOF. *Fågelåret 2003*: 53–67.
- Bengtsson, K. 2007a. Kungsörnen i Skåne. *Anser* 46: 200.
- Bengtsson, K. 2007b. Ytterligare en del rara skånska häckfåglar. *Anser* 46: 205–209.
- Bijlsma, R. G. 2002. Life-history traits of Honey Buzzards (*Pernis apivorus*) in Africa. *Vogelwarte* 41: 240–248.
- Delany, S., Reyes, C., Hubert, E., Phil, S., Rees, E., Haanstra, L. & van Strien, A. 1999. *Results from the International Waterbird Census in the Western Palearctic and Southwest Asia 1995 and 1996*. Wetlands International Publication No. 54.
- Fransson, T. & Pettersson, J. 2001. *Svensk ringmärkningsatlas. Volym 1*. Naturhistoriska Riksmuseet & Sveriges Ornitologiska Förening, Stockholm.
- Glissen, N., Haanstra, L., Delany, S., Boere, G. & Hagemeyer, W. 2002. *Numbers and distribution of wintering waterbirds in the Western Palearctic and Southwest Asia in 1997, 1998 and 1999*. Wetlands International Global Series No. 11.
- Grønlien, H. 2004. Hønehauken i Norge – Bestandens status og utvikling siste 150 år. *Vår Fuglefauna* 27: 172–176.
- Hario, M. & Rintala, J. 2007. Population trends of sea terns, the *Aythya* ducks, the Black-headed Gull and the Common Eider on Finnish coasts in 1986–2006. *Linnut-vuosikirja* 2006: 49–57.
- Honkala, J. & Saurola, P. 2007. Breeding and population trends of common raptors and owls in Finland in 2006. *Linnut-vuosikirja* 2006: 54–66.
- Ivarsson, K. 2007. Havsörnen – fortsatt ökning. *Anser* 46:200–201.
- Kjellén, N. 2006. Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2005. *Fåglar i Skåne 2005*: 7–44.
- Kjellén, N. 2007. Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2006. *Fåglar i Skåne 2006*: 7–44.
- Landgren, E & Landgren, T. 2007. Inventering av fågelskär i Vänern 2007. *Grus* 10: 9–11.
- Lindström, Å., Green, M., Ottvall, R. & Svensson, S. 2008. *Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. Årsrapport för 2007*. Ekologiska institutionen, Lunds universitet.
- Minyev, Y. N. & Impe, J. Van. 1997. Grey Plover *Pluvialis squatarola*. Sid. 268 I: Hagemeyer, W. J. M. & Blair, M. J. red. *The Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance*. T & A D Poyser, London.
- Nielsen, J. T. & Storgård, K. 2006. Duehøgen i Danmark. *Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift* 100: 7–8.
- Nilsson, K. 2007. Berglärkan (*Eremophila alpestris flava*) i Västergötland under 2000-talet. *Grus* 10: 5–8.
- Nilsson, L. 2006. 40 års midvinterinventeringar av svenska sjöfåglar. *Vår Fågelvärld* 65(8): 20–25.
- Nyegaard, T. & Grell, M. B. 2006. Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 2005. *Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift* 100: 57–74.
- Ollila, T. & Koskimies, P. 2007. The status of the Peregrine Falcon in Finland in 2006. *Linnut-vuosikirja* 2006: 20–23.
- Ryttman, H. 2004. Fiskgjusen i Sverige – resultat av riksinventeringen 2001. SOF. *Fågelåret 2003*: 81–90.
- Saurola, P. 2007. Finnish Ospreys (*Pandion haliaetus*) in 2006. *Linnut-vuosikirja* 2006: 24–27.
- SOF. 2002. *Sveriges fåglar* 3:e uppl. Stockholm.
- Staa, R. 2005. Skräntärnan i Sverige – status och reproduktion 2001–2004. SOF. *Fågelåret 2004*: 34–41.
- Stjernberg, T., Koivusarri, J., Högmänder, J., Ollila, T., Keränen, S., Munsterhjelm, G. & Ekblom, H. 2007. Population size and nesting success of the White-tailed Sea Eagle (*Haliaeetus albicilla*) in Finland 2005–2006. *Linnut-vuosikirja* 2006: 14–19.
- Strid, T. m.fl. 2007. Fågelrapport 2006. SOF. *Fågelåret 2006*: 52–151.
- Ulfstrand, S., Roos, G., Alerstam, T. & Österdahl, L. 1974. Visible Bird Migration at Falsterbo, Sweden. *Vår Fågelvärld*, Suppl. 8.
- Vaisänen, R. A. 2006. Monitoring population changes of 86 land bird species breeding in Finland 1983–2005. *Linnut-vuosikirja* 2005: 83–98.

SUMMARY

Since 1973 the Swedish Environmental Protection Agency has organised counts of the migration passing the southwesternmost point (Nabben) of the Falsterbo peninsula. From 2001 these counts are performed by two observers recording all species from dawn until 14.00 between August 1 and November 20. As far as possible the age is determined among raptors and some other larger birds. In Table 1 species showing a significant increase or decrease in the number of migrants during the period are presented, while Table 2 shows the proportion of juveniles in raptors and some other species since 1986. This autumn's migration divided in decades together with the mean 1973-2006 is depicted in Table 4. Up to date information on trends and annual and daily figures can be found on the homepage of Falsterbo Bird Station: www.skof.se/fbo/index_s.html

The grand total of 1.8 million migrants is well above average but lower than last year's figure. This is most likely primarily an effect of a fairly good breeding season in combination with dominating westerly winds during the autumn. The majority of generally increasing species occurred in high numbers and there is also a tendency towards a slight recovery in some decreasing tropical migrants. Among the raptors the tropical migrants occurred in comparatively low number while short-distance migrants generally did well. The average proportion of juveniles was slightly above average (Table 2). Among irruption species especially Blue Tit, crossbills and Siskin were on the move.

The total of 2,745 Honey Buzzards is the second lowest figure so far and it looks like the long term decrease is continuing. The breeding obviously failed this rainy summer, with only 9 % juveniles. The number of Black Kites has increased in later years as well as the proportion of juveniles. In Red Kite 2,381 migrants constitutes a new record number. The Swedish population was estimated at 1,600 pairs in 2005 with the great majority breeding in Scania, where most adults are residents nowadays. A general increase in the White-tailed Eagle is reflected well by the comparatively low numbers at Falsterbo, with an all time high of 58 this autumn. The Marsh Harrier increased sharply the first 25 years but seems more stable since then. Northern Harrier had another rather poor year and the trend is significantly negative due to a

general lack of good rodent years in northern Scandinavia since 1982.

Four Pallid Harriers is well above average. After some years decrease the Montagu's Harrier seems to be doing a little better again. Fourteen Goshawks is well up from last year, but the general trend in Fennoscandia seems to be negative at the moment. After a steady increase the first 25 years the number of Eurasian Sparrowhawks has levelled out. However this year's 27,000 is a good figure and more than one thousand migrants were recorded seven different days during September. In spite of large annual fluctuations the number of Common Buzzards has been fairly stable during the period. Due to milder winters more birds winter in southern Sweden nowadays. The most pleasant event of the autumn was that the Rough-legged Buzzard obviously had the first good breeding season since 1982. Of the total of 1,165 migrants no less than 76 % constituted of juveniles (Table 2). Rare eagles included 1 Short-toed, 3 Lesser Spotted, 4 Spotted, 1 Imperial and 1 Steppe Eagle. In spite of the low figure the general increase in the Swedish Osprey population seems clear. The number of Common Kestrels was well down after two exceptional years, but the trend is clearly positive at the moment. Unexpected was the occurrence of no less than three juvenile Lesser Kestrels. Another good figure in Merlin means that it has now entered the list of significantly increasing species (Table 1). As in other tropical migrants the number of Hobbies was comparatively low, but the long time trend is stable. The Peregrine is increasing at Falsterbo, reflecting growing numbers in Fennoscandia, with a new all time high of 91 migrants this autumn.

Although numbers were comparatively low during the autumn all three swan species are increasing at Falsterbo. Most species of geese also show a significantly positive trend reflecting increasing populations. The median date in Greylag Goose has changed from 21 September during the 1970's to 28 October during the last seven years. A new high figure in Eurasian Widgeon continues an increasing trend and also the number of Pintails was well above average. Higher numbers wintering north of Falsterbo and a higher proportion migrating after the counts end in autumn may explain the general decline in Mallard, Common Pochard and Goldeneye. The number of Common Eiders was the lowest for many years and it is clear that there has

been a dramatic decrease since the peak in the mid 1990's. Divers as well as grebes seems to be doing fairly well at the moment. Three Black Storks were the first in four years!

Almost 1,900 Common Cranes reflects the marked population increase in Sweden. The number of juveniles is generally quite low (Table 2). As a result of a series of depressions during August the number of migrating waders, gulls and terns were well above average. Also most juvenile waders occurred in good numbers in September, reflecting a good breeding season on the Russian tundra. The annual total constitutes an all time high in Ringed Plover (4,236), Knot (3,113), Little Stint (867), Dunlin (15,450), Ruff (440), Common Sandpiper (172) and Turnstone (303). Most waders fluctuate strongly between years but the long-time trend is positive in Bar-tailed Godwit, Grey Plover and Golden Plover (Table 1). On the other hand species like Common Snipe and Lapwing are still on the way down.

A good breeding season on the Russian tundra is the likely explanation for the good numbers in all three skuas, with an all time high in Long-tailed Skua. After a long decrease the number of Black-headed Gulls seems to be on the way up again. The Common Gull shows a long-term increase with an all time high this autumn, much due to an exceptional 7,006 migrants on August 1. Most Lesser Black-backed Gulls at Falsterbo belong to the western subspecies *intermedius*, which in contrast to the nominate subspecies is not decreasing. The small numbers of Caspian Tern reflect a decreasing population in the Baltic. The proportion of juveniles is considerably lower than in the smaller terns (Table 2). Common Tern again occurred in a high number and shows a general increase in contrast to the more stable numbers in Arctic Tern. Little as well as Black Tern occurred in fairly good numbers. Contrary to most years the number of Razorbills was almost as high as that of the Guillemot.

After some good years the number of Stock Dove as well as Wood Pigeon was well down. This is however probably mainly a result of early frost in October, resulting in a broad front migration. The long term decrease in Collared Dove seems to be continuing. Although small numbers of four species of woodpeckers were seen none dared to migrate out over the sea. As in the breeding census Skylark numbers have decreased considerably since the

1970's. Woodlark was much more common in Falsterbo during the 1950's, but after a long decline numbers have generally increased since the early 1990's. This was strengthened by a new all time high of 2,492, of which 1,445 migrated on October 2. Shore Lark is an increasingly rare breeder of northern Scandinavia. All three swallows show a long-term negative trend (Table 1). However Barn Swallow seems to be on the way back at the moment with a record number of close to 50,000 migrants. While Sand Martin occurred in low numbers the number of House Martins was good compared to the last years. In line with national censuses the Swedish population of Tawny Pipit has declined heavily since the 1970's, with an all time low of only 6 this autumn. On the other hand the trend in Tree Pipit seems to be positive at the moment, while Meadow Pipit fluctuates fairly much without any clear trend. Both Red-throated and Rock Pipit are clearly on the way down. Possibly the comparatively high number in Yellow Wagtail was due to a good breeding season, while the long-term trend is negative. A total of 370 Grey Wagtails is another high figure and the increase seems to continue. A general decline in White Wagtail can be seen also in the breeding census, in spite of fairly good numbers in the last autumns.

Although the number of Waxwings was well above average the invasion was small compared to the autumns 2004-2005. All thrushes occurred in low numbers. The Blue Tit was again numerous in the absence of beech mast. It seems like it is changing from an irruptive species to a more regular migrant. In line with the northern rodent specialists among the raptors, Great Grey Shrike has generally declined since 1982. A small movement in the Jay during the autumn resulted in 68 migrants. The Jackdaw shows an increase at Falsterbo while the breeding census data suggest more stable numbers. In spite of a pronounced increase in the number of breeding Rooks in Scania numbers at Falsterbo have remained stable. This must be explained by a significantly higher proportion of resident birds nowadays. All Swedish census data show a heavy decline in the Hooded Crow over the period, but the reasons behind this are far from clear. In contrast falling numbers in the Starling have been attributed to the general area decline of pastures.

The highly fluctuating numbers of migrating Chaffinch/Brambling is most likely primarily go-

Antalet sträckande sädesärlor i Falsterbo visar på en starkt negativ trend. Foto: Rolf Holm.

verned by weather factors. This years 900,000 is slightly above average, but well down on last years figure. Rough estimates of the percentage of Bramblings on the good migration days resulted in a total of only 7 % Bramblings during the autumn. In spite of the comparatively low numbers this autumn there is no reason to believe that the general increase in Greenfinch and Goldfinch has been broken. Both Linnet and Twite have decreased significantly during the thirty years. The number of Siskins varies considerably between years but the long-term trend is positive. This autumns peak was comparatively early, with median date 23 September compared to an average of October 5. A total of 16,080 migrants on September 25 is a new daily high. Also Redpoll shows a significant increase over the period, most likely primarily due to the recent spread of the southern subspecies cabaret. This autumns low figure is caused by nominate birds staying further north. A good passage of Common Crossbills occurred in two peaks (Table 4), while the Parrot Crossbill as usual culminated in late October. After two good years the number of Bullfinches has been low two years in a row. Most buntings seem to be on the decline with a general negative trend in Yellowhammer, Ortolan Bunting, Reed Bunting as well as Snow Bunting. This is also supported by data from the breeding census in the first three species.

The median date is the time when 50 % of the autumn's total has passed. This can be used to mirror differences in timing of the passage between species as well as between age groups. In these days there is much talk about the effects of global warming. It is thus interesting to see if there are any consistent differences in the timing of passage during the period. With the help of Spearman rank correlation this was controled in the whole material. Species showing clear tendencies are listed in Table 3. Those migrating later are primarily short-distance migrants. Among these there is generally less of a rush to reach the wintering grounds in order to secure a good territory and/or have time to accomplish the energy-demanding moult. Generally warmer weather resulting in a longer growth season means that birds can stay longer if they wait until food resources deteriorate. In extreme cases this leads to birds wintering north of Falsterbo instead of migrating. The group migrating earlier is more heterogenous. The most obvious explanation for this change is that a milder climate results in an earlier start and end of the breeding season. Birds leaving as soon as the breeding has been completed are thus able to migrate south earlier.

NILS KJELLÉN
Ekologihuset
SE-223 62 Lund

● **TABELL 4. STRÄCKET I FALSTERBO HÖSTEN 2007**

Sträcket i Falsterbo hösten 2007 uppdelat på tiodagarsperioder, samt årets totalsumma och medel för perioden 1973–2006.

Migration at Falsterbo in the autumn 2007 divided into decades, total and mean for the period 1973–2006.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Total Total	Medel Mean
Knölsvan	30	0	9	15	34	26	34	42	3	6	49	248	645
Mindre sångsvan	0	0	0	0	0	0	4	21	76	122	4	227	186
Sångsvan	0	0	0	0	0	0	0	2	16	131	123	272	139
Sädgås	0	0	0	0	0	0	10	8	3	18	43	115	130
Bläsgås	0	0	0	0	0	12	62	57	18	13	20	182	325
Grågås	0	0	40	246	250	320	2450	2030	260	1100	1760	8456	3316
Kanadagås	0	0	0	6	0	8	20	0	0	30	22	86	116
Vitkindad gås	0	0	190	340	528	406	7351	9256	3690	3850	1340	26951	11433
Prutgås	0	0	0	40	222	2052	2740	1866	135	45	0	7100	8433
Gravand	148	106	123	59	23	5	0	0	0	0	0	464	355
Bläsand	11	38	380	3279	2980	2110	2680	290	30	50	3	11851	5978
Snatterand	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	4	7
Kricka	125	45	287	484	230	116	55	10	0	0	0	1352	845
Gräsand	0	0	5	12	0	0	15	26	16	34	49	157	338
Stjärtand	0	0	206	478	369	207	138	24	5	0	0	1427	838
Skedand	4	37	40	64	71	9	0	0	0	0	0	225	170
Brunand	0	0	0	0	4	0	1	5	0	0	1	11	49
Vigg	45	0	7	0	18	19	45	6	10	4	6	160	425
Bergand	0	0	0	0	1	5	0	0	0	28	0	34	260
Ejder	2710	830	430	190	1450	26940	10180	6600	4120	2550	105	56105	98274
Alfågel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	7	11	53
Sjöorre	710	610	1340	2290	1673	4870	70	0	0	77	0	11640	3003
Svärta	3	4	19	37	135	158	0	4	5	58	0	423	222
Knipa	0	0	0	0	0	0	8	15	0	15	27	65	372
Småskrake	0	0	0	113	183	775	340	94	36	50	55	1646	1187
Storskrake	0	0	0	0	0	0	1	2	0	3	9	15	42

● **TABELL 4. STRÄCKET I FALSTERBO HÖSTEN 2007 FORTS.**

Art/species	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Total Total	Medel Mean
Smålom	0	0	24	46	122	72	67	46	7	87	37	508	306
Storlom	0	0	8	11	18	9	9	3	5	17	0	80	115
Svartnäbbad islom	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	2	1
Obest islom	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Skäggdopping	0	0	1	2	0	2	2	0	0	3	0	10	5
Gråhakedopping	0	4	12	3	7	6	18	2	0	3	0	55	13
Stormfågel	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	3	0
Gulnäbbad lira	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
Grällra	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0
Havssula	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	3	0
Gråhäger	81	10	22	36	17	28	24	14	3	5	1	241	112
Svart stork	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1
Bivrák	183	157	1868	324	76	133	4	0	0	0	0	2745	7353
Brun glada	0	3	3	6	0	2	5	0	0	0	0	19	8
Röd glada	8	15	0	45	19	668	1068	334	141	23	60	2381	631
Havsörn	1	2	2	2	2	3	13	14	13	1	5	58	13
Ormörn	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Brun kärrhök	56	50	140	140	59	91	31	2	0	0	0	569	591
Blå kärrhök	3	3	3	14	18	37	66	68	17	15	10	254	267
Stäpphök	0	0	0	1	2	0	0	1	0	0	0	4	2
Ångshök	3	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0	8	8
Stängshök	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Duvhök	0	0	0	0	0	1	0	1	3	4	7	16	34
Sparvhök	108	592	1936	3648	4824	7262	3990	3738	635	357	103	27193	17286
Ormvråk	15	31	24	635	347	788	8024	7907	621	287	193	18872	14112
Fjällvråk	0	0	0	0	0	2	256	840	40	18	9	1165	918
Mindre skrikörn	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Större skrikörn	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	4	1
Stäppörn	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1

● **TABELL 4. STRÄCKET I FALSTERBO HÖSTEN 2007 FORTS.**

Art/species	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Myrspov	28	121	297	172	165	31	2	54	0	0	0	870	221
Småspov	3	4	6	0	0	0	0	0	0	0	0	13	16
Storspov	45	20	14	57	9	2	0	0	0	0	0	147	231
Svartsnäppa	4	6	29	42	15	0	0	0	0	0	0	96	68
Rödbena	90	59	250	118	0	0	0	0	0	0	0	517	192
Gluttsnäppa	63	28	54	27	45	1	0	3	0	0	0	221	174
Skogssnäppa	10	9	6	0	0	0	0	0	0	0	0	25	9
Grönbena	35	18	13	2	0	1	0	0	0	0	0	69	64
Drillsnäppa	91	47	33	1	0	0	0	0	0	0	0	172	35
Roskarl	21	5	105	147	25	0	0	0	0	0	0	303	26
Smaln. simsnäppa	1	3	2	2	1	0	0	0	0	0	0	9	2
Bredn. simsnäppa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	0
Bredstj labb	0	0	0	1	3	1	0	1	0	4	0	10	6
Kustlabb	2	7	20	71	16	9	0	0	0	1	0	126	41
Fjälllabb	0	0	0	28	39	1	0	0	0	0	0	68	6
Storlabb	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Obestämd labb	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	6	3
Svarthuvad mås	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Dvärgmås	10	8	6	26	29	14	2	7	1	31	0	134	335
Skrattmås	4953	359	418	1025	1064	800	219	86	106	299	89	9418	6982
Fiskmås	8253	456	394	523	816	572	87	106	96	1355	213	12871	1913
Silltrut	10	10	6	33	10	13	0	1	0	1	0	84	51
Tretåig mås	0	0	0	0	2	0	0	0	0	7	0	9	9
Skräntärna	5	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10
Fisktärna	384	553	1017	543	79	50	0	0	0	0	0	3384	1507
Silvertärna	532	15	10	17	10	0	0	0	0	0	0	1107	171
Fisk/silver	889	195	145	29	13	10	0	0	0	0	0	Omiäkn.	
Smätärna	39	15	17	6	0	0	0	0	0	0	0	77	69
Svarttärna	9	42	15	2	2	1	0	0	0	0	0	71	46
Vitvingad tärna	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0

● **TABELL 4. STRÄCKET I FALSTERBO HÖSTEN 2007 FORTS.**

Art/species	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Sillgrissla	1	0	0	2	6	7	8	7	11	18	0	101	282
Tordmule	0	0	0	1	8	29	6	0	2	9	0	93	47
Sillgrissla/tordmule	0	0	0	2	6	8	0	9	11	43	0	Omräkn.	
Tobisgrissla	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	1	5	1
Skogsduva	3	49	96	403	560	2146	1230	664	151	88	48	5438	7832
Ringduva	0	0	0	0	0	1278	79419	142297	21042	5670	1580	251286	230463
Turkduva	0	0	5	0	0	2	3	4	0	1	0	15	59
Gök	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3
Jorduggla	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	3
Tornseglare	0	9001	133	44	27	17	0	0	0	0	0	9222	6845
Trädläarka	0	0	0	0	11	261	1814	321	68	15	2	2492	1126
Sångläarka	0	0	0	0	0	75	504	287	161	56	36	1119	1585
Bergläarka	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	4	11
Backsvala	0	664	765	853	164	73	3	0	0	0	0	2522	3508
Ladusvala	0	2953	7117	22275	9214	6961	1128	95	4	3	0	49750	22587
Hussvala	0	540	3309	1081	69	54	4	0	0	0	0	5057	5312
Större pipläarka	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	4	2
Fältpiplärka	0	1	4	1	0	0	0	0	0	0	0	6	31
Trädpiplärka	690	23530	11980	2912	1877	270	33	3	0	0	0	41295	20275
Ängspiplärka	0	0	0	38	3091	2743	1411	274	309	126	34	8026	8333
Rödstrupig pipläarka	0	0	0	2	5	3	4	0	0	0	0	14	60
Skärpiplärka	0	0	0	3	7	4	2	1	0	0	0	17	34
Gulärla	50	7979	29570	10238	1422	220	4	2	0	0	0	49485	38043
Försärla	0	3	3	24	118	85	93	31	9	4	0	370	158
Sädesärla	0	17	188	178	865	245	36	10	3	1	0	1543	1163
Sidensvans	0	0	0	0	0	0	0	40	317	1020	491	1868	1378
Järnsparv	0	0	0	27	51	38	44	13	7	0	0	180	65

● **TABELL 4. STRÄCKET I FALSTERBO HÖSTEN 2007 FORTS.**

Art/species	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Total Total	Medel Mean
<i>T. pilaris</i>	0	0	0	0	0	0	50	0	1810	60	110	2030	10054
<i>T. philomelos</i>	0	0	0	0	0	20	330	0	0	0	0	350	1143
<i>T. iliacus</i>	0	0	0	0	0	0	25	0	40	0	0	65	4236
<i>T. viscivorus</i>	0	0	0	0	0	18	158	56	16	0	4	252	322
<i>Panurus biarmicus</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0	11	12
<i>Parus ater</i>	0	0	0	0	0	2	0	5	0	0	0	7	790
<i>P. caeruleus</i>	0	0	0	0	0	3560	22520	4400	1120	330	50	31980	20482
<i>P. major</i>	0	0	0	0	0	72	500	150	25	10	0	757	523
<i>Remiz pendulinus</i>	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	6	4
<i>Lanius excubitor</i>	0	0	0	0	0	0	5	3	0	2	0	10	20
<i>Garrulus glandarius</i>	0	0	0	0	0	0	60	8	0	0	0	68	1423
<i>Corvus monedula</i>	0	0	0	5	9	337	5080	10430	8637	1211	1070	26779	34539
<i>C. frugilegus</i>	0	0	0	0	0	369	1101	795	948	255	505	3973	7109
<i>C. corone</i>	0	0	0	0	0	8	5	109	132	83	56	393	3900
<i>Sturnus vulgaris</i>	2640	1534	253	5212	2702	11695	8988	6594	8359	1873	940	50790	116645
<i>Passer montanus</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	107	0	0	107	276
<i>Fringilla coe./mont.</i>	0	0	0	2135	139280	481485	218980	46680	25130	4890	1510	920090	756072
<i>Serinus serinus</i>	0	1	0	0	0	1	3	2	2	0	0	9	6
<i>Carduelis chloris</i>	0	0	0	0	195	50	3045	6470	16945	7610	2460	36775	38920
<i>C. carduelis</i>	0	0	0	0	76	151	102	335	494	205	136	1499	1797
<i>C. spinus</i>	0	0	1683	3025	20702	23537	4445	1716	2100	420	730	58358	30205
<i>C. cannabina</i>	0	0	0	0	30	154	2692	4435	1604	119	10	9044	24009
<i>C. flavirostris</i>	0	0	0	0	0	0	12	40	135	198	43	428	2095
<i>C. flammea</i>	0	0	0	0	1	5	26	13	153	108	44	350	1738
<i>Loxia leucoptera</i>	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	3	3
<i>L. curvirostra</i>	2087	338	215	71	54	396	1115	129	0	0	0	4405	1965
<i>L. pyropyrostrata</i>	0	0	0	0	0	3	84	189	979	82	46	1383	655
<i>Carpodacus erythrinus</i>	2	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	7	4
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	0	0	0	0	0	0	2	6	139	58	23	228	1118
<i>Calcarius lapponicus</i>	0	0	0	1	4	0	3	0	1	0	0	9	16

● **TABELL 4. STRÄCKET I FALSTERBO HÖSTEN 2007 FORTS.**

Art/species	Aug 1			Aug 2			Aug 3			Sep 1			Sep 2			Sep 3			Okt 1			Okt 2			Okt 3			Nov 1			Nov 2			Totalt	
	Medel	Total	Mean	Medel	Total	Mean	Medel	Total	Mean	Medel	Total	Mean	Medel	Total	Mean	Medel	Total	Mean	Medel	Total	Mean	Medel	Total	Mean	Medel	Total	Mean	Medel	Total	Mean	Medel	Total	Mean		
Snösparv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	54	161
Gulsparv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48	152	153	152	153	153	152	153	153	152	153	153	152	153	153	550	85	85	2388	3036			
Ortolansparv	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	42			
Sävsparv	0	0	0	0	0	0	0	24	41	0	24	41	45	36	80	36	80	80	36	80	80	36	80	80	36	80	80	9	5	5	240	1312			
Summa	30257	52364	72630	70535	203188	588443	395616	260620	102751	35879	14432	1826715	1586135																						